Nr. 84 (15.174).
Ч. 84 (15.174).

Lwów, sobota 15. kwietnia 1939.
Львів, субота 15. квітня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41.
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Анґлія в обороні незалежности Греції, Румунії та своїх інтересів

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЄНА В БАЛКАНСЬКИХ СПРАВАХ.

ЛЬОНДОН, 13. IV. ПАТ. Премієр Чемберлен виголосив сьогодні в палаті громад заповіджену від кількох днів заяву, якої короткий зміст такий:

Премієр Чемберлен зложив у тій своїй декларації гарантії для Греції та Румунії. Чемберлен заявив: „Британський уряд вважає, що він має обовязок не залишати ніяких сумнівів що до свого становища і тому заявляє, що привязує найбільше значіння до того, щоб на Середземному Морі й на Балканському півострові не підважувати насиллям, чи погрозами насилля „статус кво". Тому британський уряд прийшов до переконання, що на випадок, якби започатковано якунебудь акцію, яка виразно загрожувала б незалежности Греції, чи Румунії та якій грецький, або румунський уряд вважав би за відповідне протиставитися, вживаючи всіх своїх національних сил, британський уряд признає, що він приневолений дати грецькому, або румунському урядові всяку поміч, яку лиш Велика Британія зможе дати".

Заява Чемберлена викликала в палаті громад велике враження.

Чому Данціґ жде на 20. квітня?

Варшавські часописи повідомляють, що у Данціґу поширюються поголоски, що в день роковин 50 уродин Гітлера (20. квітня) данціґський сенат ухвалить резолюцію, яка виявить бажання тамошнього населення. У той день відбудуться в Данціґу величаві манифестації, в яких візьмуть участь німецькі міністри, в тому й Гебельс. Данціґські націонал-соціялісти висунуть у той день домагання: ліквідація становища ґен. комісаря Ліґи Націй і переговорів у справі дальшої долі Данціґу.

Протигітлерівську акцію повели теж у Данціґу й вороги націонал-соціялістичного режиму. Перед кількома днями на терені Данціґу почала працювати тайна радіовисильня „стація свободи", яка атакує теперішніх володарів Данціґу за їх політику та перестерігає їх перед непродуманими виступами. Всі радіопередачі відбуваються в німецькій мові.

Поворот німецьких міністрів.

БІЛГОРОД, 13. IV. Авас повідомляє, що завтра до Білгороду приїде в поворотній дорозі німецький міністр пропаґанди Гебельс.

РИМ, 13. IV. Аґенція Стефані подає, що завтра приїде до Риму вечором маршал Ґерінґ з урядовою візитою, яка триватиме від 15—16 ц. м. Із маршалом Ґерінґом приїде його дружина, державний секретар Корнер, ґен. Боденшац та інші.

Данський премієр вертається до Данії.

ПАРИЖ, 13. IV. ПАТ. Данський премієр Ставнінґ вистартував сьогодні вполудне з летовища в Ле Бурже та виїхав через Амстердам до Копенгаґену.

Дальші розмови дипльоматів.

ПАРИЖ, АВАС. ПРЕМІЄР ДАЛЯДІЄ ВІДБУВ СЬОГОДНІ РОЗМОВУ З МІНІСТРОМ БОННЕ. РОЗМОВА ТРИВАЛА ТРИ ЧВЕРТИ ГОДИНИ.

МІНІСТР БОННЕ ВІДБУВ СЬОГОДНІ РОЗМОВУ З ПОЛЬСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ПАРИЖІ ЛУКАСЄВИЧОМ ТА ЗІ СОВІТСЬКИМ АМБАСАДОРОМ СУРІЧОМ.

Совіти знову спростовують.

ВІСТКИ ПРО СОВІТСЬКІ КОРАБЛІ В ПОРТІ САЇД НЕПРАВДИВІ?

Московські радіовисильні надали сьогодні 13. ц. м. урядове спростування вісток, що появилися у всій европейській пресі про появу совітських военних кораблів на Середземному Морі. Совітський комунікат заявляє, що всі ці вістки видумані, бо совітська чорноморська, военна фльота від трьох тижнів стоїть непорушно у своїх місцях призначення та зі своїх пристаней зовсім не випливала. Тому теж годі говорити про те, щоб чорноморські міноносці і кружляки перепливли Босфор і Дарданелі.

Стільки московське дементі. Кілько в цьому правди, важко провірити. Европейська преса вперто подає, що совітські панцирники приплили до англійської фльоти „в гості", подає їх число (14) та подає навіть і те, що совітські моряки дістали дозвіл в египетській пристані вийти на беріг. Це вже друга з черги знамена заява совітського уряду в останніх днях.

Знаменні наради японського уряду над европейською ситуацією.

ТОКІО, 13. IV. ДОМЕЇ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЯПОНСЬКИЙ МІН. ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АРІТА ВІДБУВ ПІВТОРАГОДИННУ КОНФЕРЕНЦІЮ З ПРЕМІЄРОМ ГІРАНУМА У СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ. ПІСЛЯ ТІЄЇ РОЗМОВИ ПРЕМІЄР ГІРАНУМА ТА МІН. АРІТА ВІДБУЛИ РОЗМОВИ З МІНІСТРОМ ВІЙНИ ІТАҐАКІ ТА МІНІСТРОМ МАРИНАРКИ ЙОНАЙ. ЦІ РОЗМОВИ ТОРКАЛИСЯ МІЖНАРОДНЬОЇ СИТУАЦІЇ.

Знаменний виступ французького часопису.

ПАРИЖ, 13. IV. ПАТ. У дні, коли премієр Даладіє заявив становище Франції до Польщі, „Тан" містить передовицю, яка відбігає від тез французького премієра і містить у собі низку незрозумілих інсинуацій, між ін. „Тан" твердить, що буцімто існує в Польщі ріжниця думок між урядом та військом та розбіжність поглядів серед громадянства в обличчі теперішніх подій. Обговорюючи польсько-німецькі взаємини, „Тан" висловлює думку, що або дійде до якогось порозуміння між Варшавою та Берліном, а таке порозуміння, на щастя, ще можливе, або польський уряд відмовиться заключити таке порозуміння.

Франція — пише „Тан" звязана з Польщею союзним договором із 1921 р. та умовою взаємної допомоги з 1925 р. Одночасно „Тан" інсинуує, буцімто польський уряд при ріжних нагодах інтерпретував ті умови у спосіб незвичайно еластичний. Якщо йде про Англію — кінчить „Тан", то вона заанґажувалася в ще більш спрецизований спосіб, як Франція.

Проєкт автономії для Карпатської України.

УЖГОРОД. „Русскій Голос", який виходить в Ужгороді, повідомляє, що проєкт автономії для Карпатської України (Подкарпатской Руси), що його зложив мадярському урядові Фенцік, бере під увагу територіяльну автономію.

Карпатська Україна творила би „карпаторуське воєвідство" з власним воєводою, міністром, соймом і адміністрацією. Крім того Карпатська Україна мала би своїх представників у мадярських законодних палатах.

І Франція ґарантує незалежність Греції та Румунії.

ПАРИЖ, 13. IV. ПАТ. Премієр Даладіє оголосив сьогодні декларацію французького уряду у справах, що турбують тепер цілу Европу, зокрема Францію та Англію. Підкресливши добру волю Франції вдержати мир, премієр Даладіє заявив, що Франція в порозумінні з Великою Британією привязує велику вагу до того, щоб перешкодити всім насильним змінам „статус кво" на Середземному Морі й на Балкані. Беручи під увагу події останніх тижнів французький уряд дав румунському й грецькому урядові окремі запевнення, що на випадок, якби започатковано акцію, що загрожувала б незалежності Греції та Румунії і колиб згадані уряди вважали, що така акція загрожує їх життєвим та національним інтересам, то французький уряд вважав би себе зобовязаним виявити негайну поміч усіми своїми силами.

З другого боку французький уряд радий із заключених взаємних зобовязань між Англією та Польщею, які рішили себе підтримати, щоб боронити своєї незалежности. Франція і Польща уділюють собі взаємно гарантій, негайних і безпосередніх проти всякої безпосередньої загрози, яка могла виставити на шкоду їх життєві інтереси. Одначе Франція, яка боронитиме інтегральности своєї території та своїх прав, змагає до всякого порозуміння, що могло би запевнити солідарну оборону народів проти кожної акції, що загрожувала б їх незалежности.

ДИМІСІЯ АНҐЛІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В РИМІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Здимісіонований британський амбасадор у Римі льорд Перт покине в найближчих днях Рим. Його заступником має стати дотеперішній англійський амбасадор у Туреччині.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Генеральне представництво і продаж

Юліян Ломаґа

ТЕЛ. 228-70. ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11. ТЕЛ. 228-70.

Брязкіт зброї.

Львів, 13. квітня 1939.

Брязкіт зброї став у нещасній Европі такий голосний, що заглушує вже примирні заяви та промови. І тому він стає грізний. Щораз більше голосів, що події „пруть" до війни і тих, що її хотять, і тих, що не хотять, — а під впливом того брязкоту і тих визнавців фаталістичної теорії — атмосфера у цілій Европі стає дійсно така нервова, що легче в ній пережертись, ніж помиритись.

Коли досі люди казали про війну, ми запитували: 1) **хто з ким?** і 2) **за що?** І відповідали на це таке: 1) Німеччина розвиває свою експансію не в сторону заходу, тільки півдня, півд. сходу і сходу і тому нема між нею та демократичним заходом площини безпосереднього спору, 2) спір між Італією та західніми великодержавами не йде за такі великі речі, щоб не можна було мирно поладнати його, 3) ніодна західня великодержава не стане воювати в обороні чужих інтересів, як довго її власні безпосередньо ще незагрожені. Ті наші тези находили потвердження у щораз новому навязуванні англьо-німецьких та італійсько-французьких розмов, у примирних заявах, ба навіть на папері формулованих протоколах, без огляду на те, що між одною спробою порозуміння чи бодай відпруження та другою — завжди бували гострі суперечки, погрози і відгрожування. Одночасно ми бачили, що значить у практиці банкротство системи збірної безпеки; власні союзники та приятелі допомогли у Мінхені до розподілу Чехословаччини, бо воліли її коштом — рятувати мир, базуючи його на свому безпосередньому і двосторонньому порозумінні з вирішною на европейському континенті німецькою великодержавою. І тому ніхто не думав воювати за Чехословаччину, коли вона остаточно перестала існувати, таксамо, як ніхто для Литви не відвойовував Мемелю. Бо при всьому моралізаторському обуренні демократичних великодержав — річ ішла чейже про чужі народи, держави, міста, про чужі інтереси, тільки дуже далеко і дуже посередньо звязані з інтересами Франції і Англії. Ба навіть первісне схвилювання з приводу анексії Альбанії було в Англії надзвичайно характеристичне для тамошнього підходу до всіх міжнародніх проблем: уже на другий день після вмаршу італійських військ до Тірани, ще перед проголошенням персональної унії між Альбанією та Італією, льондонська преса немов на кивок чародійної палички перестала цікавитись тією країною. За те тим палкіше проаналізовувала ситуацію на Середземному Морі та вияснювала англійські інтереси у східній частині того моря, врештою кожному англійцеві знаменито відомі та ясні.

І з цим моментом ситуація стає грізна: з моментом, коли конфлікт між віссю Рим—Берлін та віссю Париж—Льондон перестає бути конфліктом за засади, за плятформу політичної рівноваги, за посередньо зачеплені обосторонні справи, а переходить у конфлікт за безпосередні інтереси, за територіяльний стан взаємного посідання, за підстави істнування своїх держав, за століттями устійнені шляхи свого великодержавницького розвитку, яких ніхто не може відректись. Пишучи про гін Італії поширити свої впливи на заході і сході Середземного Моря, про загрожені позиції англійської Мальти та англійського Ґібральтару, про появу знаку запиту над водним шляхом, який веде до перли британської корони — Індії, — слушно писав один великий льондонський щоденник: „намовіть, якби ми хотіли цим не цікавитись — не можемо". Конфлікт став грізний, бо його осередок географічно пересунувся з центру і сходу Европи, себто з далеких т. зв. запальних точок, — до Еспанії і на Середземне Море, до найближчого сусідства французького материка і британських морських баз.

Таким робом маємо знову нову ситуацію — некорисну для справи світового миру, некорисну і для наших українських інтересів. Кожна акція викликує реакцію. У відповідь на метушливу акцію англійської дипльоматії змонтувати протинімецький бльок (німці називали ту акцію „політикою оточування") — держави осі вдарили у двох місцях: прискішили формальний військово-політичний союз з національною Еспанією та всадовились на границях Югославії і Греції. Таким робом зашахували знову з півдня Францію, зашахували теж англійські впливи на Балкані, діставши найширші можливости грати на внутрішніх балканських суперечностях і пристрастях. До голосу знову приходить приповідковий балканський казан, якого вибух не раз уже у всесвітній історії спричинював загальну европейську війну. Політика оточування не вдалася. Остаточно збанкротувала надія на можливість відірвати Італію від Німеччини за ціну поважних концесій. Щойно згодом, колись, може за роки з мемуарів якогось нинішнього державного діяча Франції або Англії довідаємось, чи і як Англія натискала на Францію, щоб ця остання поступилась Італії у справах Тунісу, участи в управі Суезу та в Джібутті, і чому ті заходи до нічого не довели. Фактом є, що не тільки не прийшло до злагоди між Італією та Францією, але через те загострився також конфлікт і між Італією та Англією, бо Італія мусіла „на всякий випадок" вжити таких „охоронних заходів" (це нині модна фразеольогія), які насторожили Британську Імперію. На цілій лінії програла теж Франція і Англія на терені Еспанії: на ніщо не пригодилися перегони до приязни з ґен. Франком, на ніщо зведені первісні здогадні успіхи сен. Берара, престіжевою поразкою скінчилося іменування марш. Петена французьким амбасадором у національному Мадриді. Італійські „добровольці" по нинішній день перебувають в Еспанії і Париж та Льондон мають найбільші сумніви, чи італійські леґіоністи лише тому не вертаються у свояси, бо мусять взяти ще участь у великій дефіляді на вулицях визволеної еспанської столиці. Програна франко-англійської дипльоматії торкається і Мадярщини, яку вже „відривали" від держав осі, і Югославії, яка — після ліквідації Альбанії — звязана на руках і ногах. Демократичним великодержавам залишилось одне: змобілізувати всю свою воєнну фльоту та одночасно добути заяву солідарности від Рузвельта.

І тому, тямлючи, що і в 1914. році річ не йшла про вбивство Франца Фердинанда, тільки про панування над морями, можна тепер уже відповісти на питання: за що йшла б війна? — можна теж вказати на два воєнні табори. На жаль, на превеликий жаль. Бо війна між націоналістичними та демократичними державами з залишенням у найбільш упривілеєній, найвигіднішій позиції комуністичної Росії, така війна була б найбільшим нещастям усього світа християнської культури. Було б найбільшим безглуздям вести війну за те, щоб зберегти очевидний парадоксальний стан, що 80-міліонова европейська сухопутня держава не має ніодної заморської кольонії, що не має ані сирівців для свого величезного промислу, ані збіжжя для своїх громадян. А це ж найбільша та єдина причина всього несамовитого німецького динамізму: голод і погоня за хлібом — це найбільша рушійна сила з усіх явних і скритих сил світа! Не розуміємо теж глузду у тому впертому французькому „ні", яке позбавляє Італію можливости використати свою перемогу в Абисинії. Не хочеться вірити, щоб за такі речі прийшло до війни, не хочеться вірити, щоб нинішній брязкіт зброї — замість бути увертурою до мирової конференції чотирьох великодержав — мав на меті підготовити людські вуха і нерви до нового пекла на землі. ік.

Гальо! Ярослав і околиці! РЕСТОРАН під „Короною"

Львів, Ягайлонська 11.

— найбільша вибагливість, найліпша кухня, найдешевші ціни. —

Українські роковини, вистави та історичні досліди.

З хроніки Совітської України.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВИСТАВА.

Республиканська вистава, присвячена 125-річчю з дня народження Шевченка, відкрита в Києві, має величезний успіх. Пересічно звичайного дня виставу відвідує з тисячу людей. Вже одержано заяви на колективне відвідування вистави 20 тисяч осіб. Український радіокомітет улаштував радіопередачу з салі цієї вистави: про екскурсію по виставі.

130-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГОГОЛЯ.

Відкрито вистави, присвячені життю й творчости письменника в Сорочинцях, у Полтаві, в Миргороді. У Полтаві м. ін. виставлено колекцію ілюстрацій до „Сорочинського ярмарку". Як відомо Гоголь учився в Ніженському ліцеї. У будинку колишнього ліцею міститься тепер державний педаґогічний інститут. Інститутові надали імя Гоголя.

В АКАДЕМІЇ НАУК СССР.

Затверджено тематичні пляни відділів Академії Наук СССР на рік 1939. Між цими плянами є такі, що торкаються України, а саме починається робота над багатотомною „Історією культури народів СССР", підготовляють до друку 5 томів „Історії СССР". Ботанічний інститут випустить декілька томів „Флори СССР". Відділ літератури й мови випускає між іншим академічне видання творів Гоголя. Характеристична подробиця: той самий інститут випускає перші томи „Історії руської літератури". Досі, як відомо совітська Україна вживала вирazу „російський", здається тепер вирішено замінити його на вираз добрих старих часів „руський".

ОПРАЦЮВАННЯ НОВИХ КОДЕКСІВ.

Як відомо досі майже в кожній союзній республиці діяли окремі республиканські правничі кодекси. Тепер в народньому комісаріяті юстиції СССР опрацьовують загальносоюзні кодекси СССР. Всесоюзний інститут юридичних наук уже розробив проект загальносоюзного кримінального кодексу; його обговорювано на засіданнях колеґії Наркомюсту СССР. Скликано збори активів Верховного Суду СССР і Верховного Суду РСФСР (а чому ж не закликано до цього представників Верховного Суду УССР?!), які внесли свої пропозиції і завваги. Розроблено також проект кримінального кодексу. Закінчують роботу над проектами загально-союзних цивільного й цивільно-процесуального кодексу.

Повідомлення!

Вже надійшли весняні плащики, убранка і суконки та всілякі дитячі новини у великім виборі

„Палата Дитини"

Львів, Рутовського 1 (буд. Шпрехера), тел. 118-97

НАВЧАННЯ В КИЇВСЬКОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ ІНСТИТУТІ.

Студенти 3 курсу київського театрального інституту виставлять самостійно деякі п'єси. Цього року такі: „Діти Ванюшина" російського драматурга Найдьонова, „Вассу Железнову" Горкого, „Сам у себе під вартою" Кальдерона, „Ойцер" Шолом Алейхема та „Камяний Господар" Лесі Українки. Як на український театр то українських авторів у ньому таки за мало.

КИЇВСЬКА ОПЕРА В ЛЕНІНГРАДІ.

На початку травня київський державний „ордена Леніна театр опери й балету ім. Шевченка" (такий повний титул київської опери) виїздить до Ленінграду на 44 вистав, щоб ознайомити ленінградців з класичною та сучасною українською творчістю. У репертуарі: „Тарас Бульба" (цю оперу київська опера показує тільки на гостинних виступах, а не в Києві), „Наталка Полтавка", „Запорожець за Дунаєм", „Перекоп", ну й як актуальну оперу річ „Мазепу" Чайковського.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ЛЕНІНГРАДІ.

Цю виставу влаштовує управління від справ мистецтва УССР. На ній буде до півтора тисячі експонатів: картини, різьби, мистецька вишивка, килими, дереворізьба.

убрання, пальта, костюми від зол. 50·— у великім вибор

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ПІДГОТОВА ДО 230-РІЧЧЯ ПОЛТАВСЬКОГО БОЮ.

Інститут історії Академії Наук УССР проводить підготовні роботи до цих роковин. Наукові робітники інституту опрацьовують документи й матеріяли, що освітлюють історію України за часів Петра І. Ладиться видання популярної брошури „Полтавський бій" українською мовою. Опрацьовують плян популярних викладів у підприємствах, у військових частинах та по колгоспах. Інститут має на меті скликати наукову сесію, присвячену героїчній боротьбі російського, українського й білоруського народу проти шведської інтервенції на початку XVIII. віку.

„ПАТРІОТИЧНИЙ СПЕКТАКЛЬ".

Так називають совітські українські газети виставу „Богдан Хмельницький", яка майже щодня йде в київському театрі імени Франка, „сильна й важлива своєю мистецькою проповіддю патріотизму та героїзму, відданости справі народу, своїй батьківщині". Рецензенти зазначають, що у пєсі відчувається нерівномірний розподіл барв. Історичні герої за вийнятком Кривоноса, змальовані блідіше, ніж вигадані персонажі (Тур, Варвара, Лизогуб). Дещо реторичний образ самого Хмельницького. Впадае в очі надмірна метушливість і шумливість масових сцен. Але вдала сцена бою під Жовтими Водами. Музика композитора Ревуцького яскраво ілюструе те, що відбувається на сцені. Особливо добра вона в повній тривожного роздуму картині ночі перед боем. Стилеві, витримані декорації й костюми мистця Петрицького. Очевидно в Москві гадають і тут перевести все на рейки загальносовітського патріотизму та історичні деякі факти занадто вже яскраві. Навряд, чи пощастить цілком їх перефарбувати?!

Л.

З польської преси.

Польська політика й українська справа.

„Дивні бувають шляхи, якими ходить наша політична думка, яка намагається зглибити й розвязати українську проблему. Чого то не виписують, чого не обраховують, кілько суперечностей у поглядах. Імперіялізм і дефетизм, державна рація і зрада національної справи. Метушня, балаґан, блуканина по роздоріжжях, взаємне обкидання інвективами, а бідний читач, що випадково прочитає у безпосередній черзі концепції Бохенського, Дуніна-Борковського і Бочковського, а потім Ґертиха і „Слово Народове" стає дуба і починає сумніватися в цілість своїх клепок. Хто має рацію і чиї аргументи справедливіші, правдивіші? Оце питання..." — Такий вступ дає до своєї статті п. н. „Схід чи Захід? Польща, Росія, Німеччина й український атут" у тижневику **„Ютро Праци"** (ч. 14—15. з 9-го квітня ц. р.) п. Станислав Копф. Він твердить, що у всіх польських політичних концепціях в українській справі бракує одної основної речі: реалізму. Ці польські концепції автор ділить на три напрямки: прометеїзм, погляди „Стронніцтва Народового" і третій, який можна окреслити висловом „якось воно буде". До всіх трьох автор ставиться дуже критично.

„Прометеївці, що хочуть пхнути Польщу до боротьби за чужу справу і на її землях зробити виклювальню чужих націоналізмів, зодягнулися в тоги патріотів і голосом Катонів вказують нам Росію як найбільшого ворога, в дійсности не так нашого, як... України. Якби виступали як українські патріоти, що хочуть втягнути Польщу в гру за свою справу — то їх можна би зрозуміти, але коли вони позують на вождів польського імперіялізму та прикрашуються польським патріотизмом — то це якесь непорозуміння. Знаючи, що їх міркування й цілі часто колідують із холодним розсудком та інтересом польського народу, усеньке своє публіцистичне зусилля звертають на такий порядок іст. фактів і створення у польс. громадянстві такого погляду на події, що умотивував би їх теорії. Звідти походить їх нехіть до тверезости „матеріялізму" і реалізму Великопольщі та ідеалізування буйної, широкої вдачі та східнього шалавильства. Забувають, що як у політиці так і тут ідеалом є рівновага і не „розховстання окраїнника", але жертвенність, посвята і запал, получені з витревалістю, впертістю і розсудком. Недосяжним зразком саме такого поляка був Йосиф Пілсудський".

У характеристиці ендецького погляду на українську справу автор підкреслює те, що ендеки „найрадше перекреслили би існування української проблеми", а третій напрямок це на думку автора, шлях найменшого опору, прихильники того погляду „воліли би нічого не знати про українську проблему і політику держави достосувати до потреб хвилини і до реакції на прояви, що випливають з існування української ірреденти". Оті треті — каже автор — для збереження хвилевого спокою готові виконати найдальше посунені українські вимоги під претекстом однакового ставлення до людности в державі.

„Кожний із цих трьох напрямків — читаємо далі — має в собі трохи правди, але кожний з них грішить однаково — браком реалізму. І з польської і з української сторони помилково оцінюють вагу української проблеми, як проблеми европейської. Українська справа стала атутом у міжнародній грі, що його радо виграють ріжні партнери. Український „джокер" ходить з рук до рук, хоча найспритніше його вміють виграти німці. Зусилля партнерів ідуть у тому напрямку, щоб український атут шахував то Польщу, то Росію. Становище Польщі в тій грі важке і часто залежне від укладу карт. Зате незрозуміле з політичного погляду становище українців".

Що саме у становищі українців незрозуміле для п. Станислава Копфа? Отже те, що

„у змаганні до самостійного державного існування українці створили концепцію т. зв. Великої України, висуваючи відразу максималістичну програму й охоплюючи своїми вимогами великанський простір від Кавказу і Волги по Прут, Сян і Бут, отже простори, що знаходяться у межах Росії, Польщі, Румунії й Мадярщини".

Оце становище українців — каже автор — насторожує та приневолює до співпраці згадані держави.

„Скоординована акція держав, що мають у своїх межах українців перекреслить на довший час українські мрії про незалеж-

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Великдень на фронт.

СПОГАД ІЗ 1919 Р.

Була друга половина квітня 1919 року. На землі був Великдень, на небі було повнісько ясного, радісного сонця. Гіркаво пахли бруньки, млосно здихалась під сонцем земля і бились наші молоді серця так рвучко, що ритмом його сповнялось усе життя довкола нас.

Ранком сотні пішли в церкву Богу молитись. У полудне частувались свяченим яйцем, ковбасою, пили дещо і танцювали на дворі аж земля вгиналась під ударами молодої сили. А вже в годині другій пополудні прийшов коротенький наказ:

„Тривога. Збірка в повнім виряді. В кізли кріс — на подвірю касарні. І ждати дальших приказів."

Ми ще не знали, що, де сталось, ні куди йдемо. Майже кожний із нас, тих прудкіших, як це при війську, а ще й підчас війни водиться, мав свою „дульчінею". І пополудні кожного з нас хтось із знайомих запросив до себе. А тут: тривога, ще й збірка при крісах. Хорунжий Василь Солодкий таки не втерпів: на кілька хвилин шугнув у місто. По десяти хвилинах вернувся зворушений, з червоними очима: прощався зі своїм „серденьком".

— Михайле! — каже й мені, — роби як хочеш, але Юлія просить тебе, щоб ти на одну хвилину забіг до неї й попрощався!

Мені було близенько, я й забіг. Щойно тут довідався я:

— Большевики зайняли Підволочиська. Ідеш на фронт. Але я, знаєш, можу постаратись і ти лишишся. Правда? — каже Юлія.

— Не будь дитиною! — кажу. — Таж там ідуть усі мої приятелі — то ти хотіла б, щоб я лишався?

Так було сумно й важко, аж небо затьмарилось. Та по кількох хвилинах попрощались — на завжди! — ми з собою.

Вже добре смерклось, як наш відділ рушив на стацію. Падав сніг із дощем, було зимно і непривітно. Хідниками вулиць снувались під парасольками молоді жіночі постаті нам знайомі і махали ручками до нас.

У світлий понеділок ми були вже на залізничій стації у Богданівці. Надходив холодний, весняний, фронтовий вечір. Небом вовтузились і дрягли хмари. Із піль гнав непривітний, вогкий вітер. Тут ми довідались, що з Підволочиськ уже викинено большевиків, але вони знову стараються переходити Збруч.

Стемніло зовсім, як ми пішли вперед. За добру годину ми доходили до залізничої стації Підволочиська. Тут уже була якісь частина нашого війська. Між іншими — застали ми тут четаря Федора Мучія, що своїм холодом, рівновагою у тому критичному моменті робив тихомирне враження. Бо треба сказати, що наш відділ прибув сюди в темну ніч, що густою пітьмою линула до очей і ми, що вперше найшлись на цій топографічно незнаній нам позиції, почувались непевно. Де ворог находиться, то ми знали з напряму його гарматніх стрілен, що летіли на нас. Проте — сам наступ на Підволочиська противник міг повести із двох, а то й із трьох боків.

У строгому поготівлі пробули ми тут до світанку. Найдошкульніша була для нас большевицька панцирка, що стріляла зза залізничого моста просто по стації. А стояла зараз за мостом між високими насипами, що скручують по залізничому шляху ліворуч.

На стації у Підволочиськах стояли цілі валки поїздів. На світанку четар Ф. Мучій став нипати поміж поїзди. Большевики не переставали що якийсь час острілювати нас із панцирки. По якомусь часі приходить Ф. Мучій і супокійно каже:

— Знаєте, панове, там є примітивна панцирка — гармата на льорі. У куті льори є й стрільна. Хто з вас гарматчик?

Ніхто з нас гарматчиком не був. Поняття про гармату мали стільки, що навчили у старшинській школі. Але регулювати гармату, стрільно, шрапнелю, а дотого — як показалось — російська була вона, то цього ніхто докладно не знав. Ф. Мучій погладив свою ясну борідку, поміркував, а потім усміхнувся більше синіми молодими очима, як устами і сказав:

— А я йду попробувати. Ануж удасться вистрілити, то примусимо большевика замовкнути. Бо він по нас бє тому, що нема наших гармат.

За ним пішло трьох чи чотирьох старшин. Інші бурмотіли, що ми:

— „Варіяти!"

Ф. Мучій завів їх до тієї льори, що стояла так, що якби був гарматчик, то міг би уже стріляти. Вони здогадались, що цю „панцирку" залишили наддніпрянські частини, які й цим шляхом відступали зпід Шепетівки. Гармата була звичайного калібру — полева.

Мучій став оглядати усю машинерію гармати. Довго її оглядав докладно, в кожну закутинку механізму. Ствердив, що повинна бу-

ЧАРІВНА ХВИЛИНА

закурити папіроски на тутках

КАЛИНА

ність, ставляючи впоперек їх змагань блок із понад 150 мілонами неукраїнської людности. Реалізація українських мрій можлива тільки тоді, якби українці сперлися на одну з держав безпосередньо зацікавлених українською справою та вміли погодити українські національні змагання з інтересами даної держави. Є тільки дві такі держави: Росія і Польща. Українці мусітимуть у майбутньому вибрати між ними. Історія повторюється вертаючися до стану з XVII-го віку. Зрозуміння тієї політичної необхідности виявили прометейські політики і вказують Польщі необхідність влекшити українцям вибір підтримкою українського націоналізму, вказуючи взаміну оманний міраж польсько-української федерації і могутности".

Як уявляє собі п. Копф польську політику в звязку з українською справою? Він стверджує, що геополітичне положення Польщі між двома ворожими великодержавами примушує її до політики повної міри та рівноваги як теж вічної чуйности й оборонного поготівля.

„Помиляється — пише він — прометеїзм, вказуючи нам як єдиний вихід звернути всі наші зусилля для сумнівної польсько-української кооперації і для розбиття Росії. Положення на сході Европи й українська проблема мають ту прикмету, що кожний партнер, який виразно заанґажувався б до тієї гри по українській стороні, матиме проти себе всіх інших. Польща звертаючися проти Росії та підтримуючи протиросійський український рух може створити собі вигідну підставу до війни з Росією, але доведе такою політикою до російсько-німецького зближення. Наслідки співпраці тих двох наших сусідів ми відчули на власній шкірі вже в минулому. Тільки безумний або засліплений міг би спрямувати нас на шлях політики, що заганяла би Росію в рамена Німеччини. Хто думав би, що російсько-німецькому зближенню станули би на перешкоді устроєві чи ідеольоґічні ріжниці, той помилявся б. У політиці такі ріжниці не є реальною перешкодою, зрештою вони грубо менші, як це загально думають.

„Коли польська акція в українській справі викликала би російсько-німецьку співпрацю, то навпаки німецька акція зближує Росію з Польщею. Щоб Росія шахувала українською справою Польщу й Румунію — це в нинішньому укладі сил мало імовірне, бо уявляє більшу небезпеку для самої Росії, як для тих держав, загрожуючи її розвалом, а українцям дає мінімальні вигляди на відзискання повної незалежности".

Якаж повинна бути польська політика в українській справі? П. Копф твердить:

„Злоба долі зробила, що положення Польщі в Европі сьогодні корисніше ніж у XVIII. столітті, саме завдяки тому, що є міжнародня українська прблема, яка з другого боку робить нам тільки клопоту. Покищо українська проблема обмежовується у нас для нас до проблем внутрішньої політики... Вислідн німецької політики на славянських землях на схід від Одри, послідовної і витревалої, неуступчивої, безоглядної і позбавленої сентименту, але й яскравого насильства, зуміли змінити мапу Европи на їх користь. — Наша політика романтизму, унії і сердечности полученої з несподіваними вибухами жорстокости і пацифікаціями, повна самоволі та собіпанства, дала нам Хмельницьких, Ґонтів, український ірредентизм і ненависть до всього, що польське і прометеїзм, як канон „польського імперіялізму"... Умíймо зробити висновки!"

Цим окликом автор закінчив статтю, якої твердження дають змогу сконкретизувати висновки, що їх автор має на увазі. Найкраще було б, якби автор був ті висновки зробив, бо тоді напевне виявилося б, що його концепція чи погляд не спирається на більшому реалізмі, як всі ті, що їх він скритикував.

—o—

Територіяльний стан нової Німеччини.

Державний статистичний уряд у Берліні випустив перший короткий огляд про територіяльний, демографічний та господарський стан нової Німеччини після проголошення протекторату над Чехією та після прилучення до райху области Мемеля. Протекторат над Чехією і Моравією збільшив державну область Німеччини простором 48.947 км² і 6,795.000 мешканців; відзискання области Мемеля побільшило територію райху на дальших 2.848 км² і 153.000 мешканців. **Насдідком цих територіяльних прибутків територія нинішньої Великої Німеччини має 635.000 км з кругло 86,2 міліонами мешканців.**

Щоб наглядно усвідомити собі небувало скоре темпо територіяльного росту Німеччини за останні три роки, треба сказати, що версайський мировий договір залишив був Німеччину простором **474.000 км.** з 61 міліонами населення, тоді як нпр. европейська Франція обіймала по великій війні простір **551.000 км.** з 39 міл. мешканців. **Сьогодні Німеччина більша, ніж европейська Франція, на 84.000 км.; число мешканців німецької держави піднеслося з 61 міліонів 1920 р. до 86,2 міл. в 1939 р., тобто зросло понад 25 міліонів душ і є два рази більше в порівнянні з населенням европейської Франції.**

Коли брати під увагу чесько-моравський протекторат, то територія Чехії займає 32.167 км² і виказує 4,473.000 мешканців; Моравія має величину 16.780 км² з 2,321.000 мешканців. Густота населення у Чехії та Моравії з 139 мешканцями на 1 км² менша, ніж у старому райху (140), але вища, ніж у райху, коли його брати разом з Австрією та областю Судетів (131). Природний приріст населення чехо-словацького протекторату від 1930 р. зменшується, найбільше в Чехії. В 1930 р. на 1.000 мешканців протекторату прийшло на світ 19,4 здорових дітей, у 1937 р. вже тільки 14,4 Міста, населення яких має поверх 100.000, у протектораті такі: Прага 928.000, Брно 284.000, Пільзно 147.000, Моравська Острава 128.000. З хліборобства та лісництва проживає 28 відс. населення (у старому райху 21 відс.).

Загальний простір наново прилученої до Німеччини области Мемеля займає, як уже сказано, 2.848 км.², з чого 414 км.² є під водою. Густота населення у порівнянні зі старим райхом мала: на 1 км.² припадають 54 особи. Посідання области Мемеля цінне для Німеччини зі стратегічних оглядів: це один з найважніших ключів до панування над шляхами Балтійського Моря.

Большевицька воєнна фльота пливе до Греції?

Як подає „Таймс", 14 кружляків з чорноморської фльоти СССР виплило у напрямі Греції. Вони вже минули Босфор.

СССР СКРІПЛЮЄ ДАЛЕКОСХІДНЮ ФЛЬОТУ.

До Порт Сайду причалили 4 большевицькі контрторпедовці, які пливуть на Далекий Схід. Совітським морякам перший раз дозволено висісти на беріг.

З інших джерел подають, що ці судна приплили на запросини британської адміралії та що вони залишаться на Середземнім Морі.

Злучені Держави виступлять активно проти дальшої аґресії?

ЗАЯВА РУЗВЕЛЬТА.

Американський щоденник „Вашінґтон Пост", інтерпретуючи одну заяву Рузвельта, стверджує, що президент Америки виразно натякнув Гітлерові й Мусолінієві, що американський уряд не буде байдуже приглядатися новим замахам в Европі та що Берлін і Рим мусять поважніше брати в рахубу могутність Америки.

На пресовій конференції Рузвельт підкреслив, що ця стаття „дуже добра і ясна" та поручив подати цю заввагу в офіційних комунікатах про пресову конференцію, „щоб світ знав, що президент про те думає".

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Південно-африканська унія приготовлює свої побережжя до оборони.

КЕПТАВН. АТЕ. Міністр нар. оборони Піров заявив, що південно-африканський уряд видав низку постанов, щоб скріпити здатність краю до оборони. На Островах Фок приміщено важку артилерію, ціле побережжя аж до Східного Льондону укріплено, змодернізовано оборону пристані Саймонставн, перебудовано на плаваючу фортецю старий корабель „Азібус", замовлено протилетунські гармати в Англії.

НЕВТРАЛЬНІСТЬ ПІВДЕННОЇ АФРИКИ.

КЕПТАВН. АТЕ. Не зважаючи на домагання опозиції, південно-африканський премієр ґен. Герцоґ не допустив до парляментарної дискусії над закордонною політикою. Він ствердив, що Південна Африка не заінтересована в теперішній міжнародній ситуації, але могла би вмішатися в неї, коли б парлямент почав дебатувати над тим. Південна Африка змагає до мирних взаємин зі всіми, вона не цікавиться европейськими справами. Англія інформувала Південну Африку про свою політику.

НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Німецький посол енергійно запротестував проти проекту південно-африканського уряду, щоб скріпити поліцію у б. німецькій Південно-Західній Африці та інкорпорувати її до південно-африканської поліції.

—o—

ти здатна до вистрілу. Став крутити ляветою, направляючи її на панцирку большевика. Робив усе поволі, голосно підсміхуючись. Навазелінив деякі частини механізму. Врешті, зважився і підійшов до стрільна — гранати. Один із гурта поміг йому заладувати. Затріснув замок. Всі подивились по собі. Хтось спитав його:

— А ви певні того, що це стрільно вилетить і що воно впаде на большевицький бік?

— Ф. Мучій зупинив свій погляд на всіх, подумав. Потім скинув пояс від свого однострою, до нього долучив іще один позичений у одного з гурта і прикріпив їх до ручки замку гармати. Усі стали поза вагони, а Ф. М. став на землі при льорі. Хвилинку подумав і — потягнув. Гримнув стріл і зашипіло їдко стільно, продірявлюючи простори.

— От тобі і світлий вівторок! Як стріляти, то давай стріляти! Добре йде! — кричав супокійний Ф. Мучій, а з ним і ті, що були з ним.

Гримнули ще декілька раз і большевицька панцирка лишила нас у супокою.

Світлий вівторок. Ми зайняли й околиці Підволочиськ по цьому боці річки: Староміщини, Мислову й інші. День був хмарний, холодний вітер нишпорив у просторах. Сутеніло. Наші стежі під натиском большевиків, що переважно складались із мадярів, покинули Мислову. Наш відділ до сорок люда рідкою розстрільною положився на темну, вогку, примерзлу ріллю під Мисловою і ждав до ранку на большевиків. Большевики, як навмисне, не йшли.

А гнав сильний, непривітний вітер, що аж кістки наші рахував.

На небі кліпали з холоду зорі, а ми дзенькотіли зубами замість великодних дзвонів.

Економічний огляд.

Економіка обєднаної Еспанії і господарська відбудова.

Коли домашня війна в Еспанії закінчилась, світ поставив собі питання: Чи Еспанія лікуватиме тепер свої „рани" і шукатиме приязни з **демократичним бльоком,** що може доставити капіталів для господарської віднови, чи **навпаки:** військова машина, що є в русі, стане в один ряд з дотеперішніми союзниками з **тоталістичного бльоку?** Останні дні дали вже подекуди відповідь: Еспанія хоче йти з Італією і Німеччиною, себто з „голодними" країнами, і висуває політичні постуляти, не вважаючи на те, що англійські біржеві кола також уже готовили для неї більші позички.

Нема сумніву, що довга внутрішня війна і зовнішня поміч чужих чинників коштували Еспанію **дуже багато** та шалено підкопали її економіку. Національне майно зруйноване і розграблене червонними, багато з нього вивезено за кордон, при чому надії на якусь ревіндикацію мінімальні. Валюта обезцінена, особливо ця „червона" і треба її щойно підтягнути на господарсько правильний рівень. Варстати праці розхитані, якщо не зовсім знищені. Велика частина з них наставлена на вдоволювання воєнних потреб і треба їх згодом переставити на мирне виробництво. Населення тої частини, де „червоні" трималися найдовше, обідране і голодне. Треба його нагодувати й одягнути. Зокрема багато житлових приміщень лежить у румовищах, або ушкоджені від воєнних ділань. Треба їх відбудувати чи зремонтувати.

Ось які капітальні завдання і то тільки в ділянці господарства чекають на полагоду ґен. Франка та його уряду.

Еспанія з природи далеко не бідна країна. Вже те, що в ділянці апровізації вона самовистачальна і що має у своєму посіданні багато промислових сирівців, вказує на економічні можливости Еспанії. Проте повна відбудова **того, що зруйнувала** домашня війна, потребує **масу-масенну капіталу.** Його може дати тільки закордон.

Тимчасом — згідно з останніми вістями ґен. Франко **поставив політику перед економікою,** виявляючи бажання вдоволити раніше політичні змагання Еспанії, достроєні до претенсій держав оси Рим—Берлін, заки ще візьметься поважно направляти господарські шкоди і дасть відпочинок змученим домашньою війною еспанцям.

Чи можна це вважати тільки маневром для того, щоб держави демократичного бльоку засипали Еспанію золотом позичок і поверненого її власного майна? Відповідь на це питання дасть недалекий час. Та до перших днів травня, коли то в Мадриді відбудеться ревія національних військ рамя об рамя з легіонерами союзників, світ буде непокоїтись непевністю становища Еспанії.

Н.

Політика, господарство і „моцарствовосьць".

ПОЛЬСЬКИЙ АВТОР ПРО ВІДНОШЕННЯ ПОЛЯКІВ СХ. ГАЛИЧИНИ ДО ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ.

У двотижневику „Господарка Народова" помістив К. Бродзінський цікаву статтю п. н. „Другорядні питання". Він зачав її від афоризму, поміщеного у виленському „Слові" такого змісту: „Суспільні і господарські справи були для нас усе чимось другорядним, засобом, а не ціллю, якою було усе завіщання польської великодержавности (моцарствовосьці), реалізоване свого часу Володиславом IV, оспівуване в часах неволі Сенкевичем, реставроване під Києвом Пілсудським".

І автор розглядає „польську агосподарчу, якщо не протигосподарчу психіку", підкреслюючи факт, що „в польському громадянстві гомо економікус не має такого голосу, як гомо мілітаріс чи гомо діпльоматікус". Те, що „національний характер поляків не сприяє ідеольогії, основаної на господарстві", доказує Бродзінський деякими фактами з найновішої історії Польщі.

Для нас зокрема цікаве те місце, яке присвячене галицьким полякам „Про протигосподарчу настанову громадянства — пише автор — свідчать також вістки, що приходять із т. зв. терену, особливо з Галичини (в орґ. Малопольщі). Є це дільниця просто неохоче настроєна до органічної праці. Від часів Щепановського нічого там не змінилось. „Малополянін" **цінить високо посади,** легковажить заробіток із промислу і торговлі. Він добрий для жидів, а не для „шануючих себе" поляків. У краю, що так перенаселений, як південні воєвідства, найтрудніше найти... людей. Чи то буде школення молодого торговельного „нарибку", чи організування кооператив, чи творення середніх і дрібних промислових підприємств — **скрізь апатія, нехіть, лінивство, брак віри,** тощо, а боку — на жаль — польського елементу. Зате з запалом, гідним кращої справи, валкують там партійно-політичні справи, а всі господарські заслуги йдуть у кут, якщо дана одиниця мала нещастя не достроїтись до льояльного політичного клімату. Ця атмосфера така заразлива, що навіть українці не можуть їй опертись, наставляючи свою господарську роботу в ґрунті речі на політичний камертон. (До такого дивного висновку дійшов п. Бродзінський!). У висліді акція піднесення господарського життя у Галичині зустрічає найбільші трудноші. Та це не страшить тамошнього громадянства, яке „доробковичівству" великополяків і органічній праці громадян центральних і східних воєвідств з гордістю протиставить „безкомпромісовість" і „ідеалістичне" розуміння обовязків супроти держави і нації.

Автор кінчає заввагою про Заользя, де в господарському житті голос мають дальше тужинці. І там і деінде зрештою є „наше уліце, а „їх" камєніце, тоді коли „моцарствовосьць" — **то одно і друге.**

ОЗОН про завдання і напрямки упромисловлення Польщі.

(З програмових тез, ухвалених 1. березня ц. р.).

Завдання і напрямки упромисловлення Польщі поміщені в програмових тезах Озон-у у 8-ох точках. Короткий зміст їх ось-такий:

1. **Зміцнення оборонности сили держави залежить** від ступня розвою промислу і це вимагає скорого і всестороннього упромисловлення Польщі є пристосованням до оборонних потреб.

2. **Перебудову господарської і людностевої структури,** темп лиху в наслідок перенаселення сел і недостаточного та однобокого розвою промислу, можна осягнути тільки раціональним упромисловленням краю, при чому треба особливо брати під увагу хліборобські райони.

3. **Поборювання безробіття** шляхом розвитку промислу має не тільки господарське значіння, але й культурне. Ліквідація безробіття зміцнить теж духову потугу польського народу, а тим самим його оборонні сили.

4. **Використання власних природніх багатств** треба перевести, опираючи краєву продукцію передусім на власних сирівцях, що скріпить теж оборонний потенціял Польщі.

5. **Осягнення господарської самостійности Польщі** дозволить ворфекціше і ширше розвивати господарську співпрацю з закордоном.

6. **Добуття належного Польщі уділу у світовій господарці,** вольокій, ринків збуту, є конечністю.

7. **Піднесення життєвої стопи широких шарів населення** треба перевести шляхом зросту і поділу суспільного доходу.

8. **Скріплення середнього і дрібного промислу та ремесла й уздоровлення халупництва** усуне слабість середнього стану, яка уємно впливає на цілість національної господарки і на оборонний потенціял держави. Середні і дрібні промислові заводення та ремісничі варстати вимагають розмірно мало капіталу, а зменшають видатно безробіття. Доповнюючи великий промисл усеж таки треба ставити як засаду децентралізацію виробництва в середніх і дрібних та ремісничих верстатах. Зокрема треба теж заопікуватись людовим і домашнім промислом, який — раціонально зорганізований — може розлалувати безробіття, особливо в сільських районах.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЗАВЯЗОК МАЙБУТНЬОЇ ЦЕНТРАЛІ ДОМАШНЬОГО ПРОМИСЛУ.

Зі звідомлень, поданих на Заг. Зборах „У. Нар. Мистецтва" у Львові 29. березня ц. р., довідались присутні, що У. Н. М. увійшло в спілку з Гуцульським Мистецтвом у Косові і має тепер змогу продавати гуцульські виливи у своїй крамниці та користуватися крамницею Гуц. Мистецтва у Варшаві. Вести самостійну крамницю у столиці Польщі не оплачувалось У. Нар. Мистецтву. Є плани, щоб спілка У. Н. Мистецтва і Гуц. Мистецтва стали завязком майбутньої централі домашнього промислу.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

БЛАГА ПОЛЬСЬКОГО ЕТАТИЗМУ.

Етатистична комісія для дослідів над господарством державних підприємств, яку покликала рада міністрів ухвалою з 17. січня 1936 р. виготовила вже величезний обємом звіт, що в скороченій формі появився однотомовою грубою книгою. 34 визначних господарських теоретиків і практиків довгий час ломали собі голову й у висліді прийшли до висновків прикрих для уряду, а ще прикріших для сірого громадянина, який із власної кишені мусить платити за господарські експерименти уряду.

На підставі не дуже точних даних обчислено вартість велитенського майна державних підприємств (включно з монополями, залізницями, лісами й поштою) на суму 15 міліярдів зол. і відмічено явну тенденцію уряду охоплювати все нові ділянки господарства і побільшувати своє майно. Згідно зі звітом участь держави у суспільнім господарстві Польщі виглядає **так:** держава контролює 24.8% добування вугілля, 70% продукції залізовиробництва, 19.4% переробу нафтової ропи, 84.4% продукції соли, 25% хемічного промислу, тощо. Держава є не лиш продуцентом у ділянці тютюнових виробів, фабрикації чистих горілок і віднажування спірту, але під своєю виключною управою має також продукцію літаків, самоходів, експльоатацію радія, і т. і. А дальше: держава займає поважну позицію в текстильнім промислі, має 97% тоннажу польських пароплавів, 100% повітряної комунікації, 10% автобусової комунікації, 11.6% морської спедиції, державні ліси дають майже 50% загального виробу, державний експорт дає 31% цілого експорту Польщі, державні банки дають 35% всіх кредитів і т. д.

Зиски, які бюрократичний апарат вигосподарює з такого величезного майна, просто нуждені. Отслі досліди над дохідністю державних підприємств виказують зиск у сумі 37 міл. зол. річно, отже в відношенні до капіталу **річний зиск є 0.3%.** Але й цей низький зиск тільки на око, бо більшість підприємств не беруть на увагу амортизацій і деяких сум відписаних на страти. У висліді цифровий образ чорний, а вплив етатизму на цілість суспільного господарства і на приватну ініціятиву безоглядно від'ємний. Державні підприємства протиставляються приватним і маючи запевнену поміч державних чинників є безконкуренційні. Вони просто паралізують загально-господарську політику держави, бо створюють раз-у-раз конфлікт між державою-владою і державою-підприємцем. Ще гірше, вони не відграють навіть ролі зразка для приватної господарки, ані не сповняють ролі реґулятора ринку, але навпаки частогусто дезорганізують ціни.

У третій частині звіту комісія старається дати відповідь на питання, чи політику етатизму треба поширювати чи ні і в якому напрямі. Але тут комісія не виправдала надій. Вона висунула лише найзагальніші домагання, які з природи речі є елястичні і можна їх довільно поясняти. Довідуємося напр., що істнування державного підприємства оправдане вищою потребою держави, що воно непотрібне, коли з тим самим успіхом державну ініціятиву може заступити ініціятива й капітал приватний, тощо.

З цього видно, що практичне значіння тяжкої і довгої праці комісії буде мінімальне. Цю думку підтверджує зрештою також міністерство торговлі й промислу, яке у вступі до друкованого звіту комісії робить їй закид, що зголошуючи постуляти вона нарушила визначені собі рямці.

Ю. С.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ОСЕРЕДОК МІЖНАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ ЗБРОЄЮ

Так називає б. Чехословаччину кенігсберська „Пройсіше Цайтунг" і приносить низку цікавих інформацій про зброєві фабрики Скоди в Пільзні і в інших місцях, дальше в Берні. Знамениті гармати Скоди здобули собі підчас великої війни славу рівну гарматам Круппа. Величезні майстерні Скоди групуються головно довкола залізних гут і вальцівень у Пільзні, хоч є і деінде. Концерн будує не тільки гармати, але теж машини різного роду, добрі мотори і знамениті Авія-літаки. Після війни заняв місце німецьких акціонерів французький капітал. Але вже восени 1938 виминав зброєвий концерн Шнайдер-Крезо свою програму і стягнув свої акції з чеської держави, що теперішній стан речі значно упрощує.

Концерн Скоди затруднює 22.000 робітників. Крім нього поважним зброєвим підприємством (10.000 робітників) є заведення в Брні, що виросли з малої колись, підчас світової війни фабрики рушниць. Вони доставляють знамениті скорострілки, що їх від деякого часу впроваджено в англійській армії. Про продукційну силу цих заведень говорить висота доставу у одному році: Польща і Мексика по 10.000 скорострілів і стільки скорих пістоль, Румунія 9.000 скорострілів, Югославія 7.000 і інші держави ще менші тисячі. В 1929 р. сам Китай закупив у Брні 20.000 рушниць.

Згадана газета тішиться, що цей центр світової торговлі зброєю є тепер обєднаний з Німеччиною і його зброєві сили будуть діяти на упорядкованих шляхах.

Увага! Українці міста Львова!

У днях від 13-го до 17-го квітня у льокалях Окружних Виборчих Комісій виставлені до перевірки списи виборців до львівської Міської Ради. Можна їх перевірювати від год. 10—12 та від 17—21-ої.

Кожний українець-виборець знайде у тих днях тільки часу, щоб переконатися, чи його втягнули у спис. Коли ні — треба негайно реклямувати.

ПРАВА МАЮТЬ ТІ, ЩО ВМІЮТЬ ЇХ БЕРЕГТИ Й ОБОРОНЯТИ!

До всіх українських кооператив.

Ріжні комітети звертаються до наших кооператив, щоб вони вплачували протилетунську позичку за їх посередництвом і в означеній ними квоті.

Повідомляємо всі наші кооперативи, що їх підписка протилетунської позички має відбуватися виключно через Украінбанки. Виказ Украінбанків, уповноважених приймати підписки, буде оголошений у найближчому числі „Г. К. Ч.“

Дирекція РСУК.

ВИБОРЧІ ОБОВЯЗКИ.

ХТО МАЄ ПРАВО ВИБИРАТИ?

Право вибирати радних міста Львова має кожний польський громадянин без ріжниці пола, який перед днем 17. березня ц. р. покінчив 24 роки і живе у Львові принайменше від року, зн. від 16. березня 1938. р.

Вимога однорічного замешкання не відноситься до тих виборців, які: а) є власниками або правними посідачами нерухомого майна, положеного на терені міста Львова і живуть у Львові від 16-го березня 1939. р.; б) є умовими або фізичними працівниками, що є у службі держави або публично-правної установи — вояки постійної служби, світське і чернече духовенство — якщо ті особи виконують свої функції на терені міста Львова і живуть на терені міста Львова бодай від 16. березня 1939. р.; в) члени родини під б) вичислених осіб, що живуть з ними в господарській спільноті на терені міста Львова бодай від 16-го березня 1939. р.; г) є почесними членами міста.

ПОДІЛ МІСТА НА ВИБОРЧІ ОКРУГИ Й ОБВОДИ ГОЛОСУВАННЯ.

Вже від 6-го ц. м. появилися розліплені по місті афіші, якими повідомлено про поділ міста на виборчі округи й обводи голосування та про адреси, де містяться льокалі окружних виборчих комісій.

Місто Львів поділено на 20 виборчих округ, кожна округа ділиться ще на обводи голосування.

Обовязком кожного виборця є розліплені афіші докладно прочитати і зазнайомитися з тим, до якої виборчої округи кожний з виборців належить та де міститься льокаль окружної виборчої комісії даної округи.

СПИСИ ВИБОРЦІВ І РЕКЛЯМАЦІЇ.

З днем 13. квітня ц. р. виложено до перегляду в льокалях окружних виборчих комісій списи виборців; списи виборців будуть виложені 5 днів і кожний виборець у тих 5 днях в годинах від 10—12 і від 17—21 має право ті списи переглядати, робити з них виписи і вносити реклямації.

Реклямації можна вносити з причини: 1) поминення в списі управненого до голосування, 2) втягнення до спису особи неуправненої до голосування. Реклямації слід вносити на письмі або устно до протоколу з наведенням причин.

Окружна комісія полагоджує реклямації безпроволочно; в потребі комісія може зажадати предложення і також доповнення доказів.

Окружна комісія після полагоди реклямації з причини поминення в списі управненого до голосування: 1) доповнить спис виборців, або 2) повідомить особу, що її в списі поминено, що реклямацію відкинено.

Окружна комісія після полагоди реклямації з причини втягнення до спису особи неуправненої до голосування: 1) зверне реклямацію як неприняту, або 2) повідомить особу, якої торкається реклямація, що буде счеркнена зі спису виборців.

Кожний, кого торкається реклямація, має право до двох днів після доручення повідомлення внести спротив до окружної виборчої комісії. Окружна виборча комісія після розглянення спротиву скасує своє попереднє рішення, або його затвердить.

До голосування будуть управнені тільки ті особи, що будуть вписані до остаточно устійненого спису виборців.

Обовязком кожного виборця є переглянути списи виборців, провірити, чи його правильно вміщено у списах виборців і на випадок поминення або неправильного вміщення імени, прізвища чи інших особистих даних внести реклямацію до окружної виборчої комісії.

Пригадуємо тут, що канцелярія Технічного Виборчого Комітету міститься в Пасажі Гавсмана ч. 6, II. пов. і що там в урядових годинах від 10—14 і від 17—19 кожний український виборець може дістати потрібні інформації та пояснення в справі виборів і то на устні або телефонічні запити (число тел. 275-86).

Прес. референт Техн. Виб. Комітету.

—o—

Перед мадярською урядовою деклярацією про автономію для Карпатської України.

З Будапешту урядово повідомляють, що прем. Телекі й мін. Чакі виголосять у парляменті заяви про відношення уряду до меншин, вокрема до справи територіяльної автономії для Карпатської України.

ЛАД У КАРПАТ. УКРАЇНІ ЗАПЕВНЕНИЙ...

Будапештенське радіо стверджує, що в цілій Карпатській Україні вже вповні запевнено внутрішній лад.

КОНКУРСИ НА ЛІКАРІВ.

Як подає будапештенська радіовисильня, на „нововідзисканих північних землях“ є 9 лічниць. Мадярська влада розписала конкурс на обсаду лікарських становищ у тих лічницях.

Італія укріплює вхід до Адрійського Моря.

До Льондону наспіли вістки, що італійські технічні частини поспішно укріплюють обі береги Отрантського проливу — італійський та альбанський. До Вальони привезено 750 важких гармат Круппа.

Поважні військові транспорти відплили на острови Додеканезу, де тепер є 95.000 італійського війська.

Єгипет приготовлюється до оборони.

Єгипетська рада оборони затвердила проєкт британського експерта воєнної маринарки, щоб боронити єгипетські пристані підводними суднами. На західне пограниччя звернено транспорти війська. Премієр відбув нараду з міністром оборони та зі шефом брит. військової місії.

Єгипетська преса підкреслює, що хоч Єгипет не сподіється стати тереном війни, він мусить приготовитися до оборони.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 15. квітня 1939.

ВИБОРИ БЛИЗЬКО...

„Зпід Глинян пишуть нам: Нове у нас лихо: ревізії! Перед трьома днями на приказ ц. к. старости у Перемишлянах сконцентровано жандармерію з трьох стацій (з Перемишлян, Курович і Глинян) у Глинянах і переведено строгу ревізію у 6-ох господарів у Глинянах та у 4-ох у Замостю. За чим шукали — покищо невідомо. Вибори близько...“

В АЛЬБАНІЇ.

„В Альбанії не може якось втихомиритись. Мешканці з долин над Садримою не хочуть ніяк платити податків. Каймакам з Лешу покликав до себе їх нотаблів та упімнув їх легенько, казавши їх тільки висікти різками. Тому що це не помогло, казав їх закувати і вислав до Скодару, де їх тепер тримають, як заложників. Внаслідок цього мешканці Садрими вислали меморандум до всіх европейських консулів та просять допомоги проти турецької влади“.

НІГІЛІСТИ.

„Справа ціріхських бомб усе ще не сходить з денного порядку. З Петербурга повідомляють до берлінського „Тагеблату“, що там арештували якогось чоловіка, в якого мешканні знайшли дві маленькі бомби зовсім подібні до тих, які фабрикували в Ціріху. Майже одночасно наспіла з Вильна вістка, що там виконано якесь загадочне вбивство, якого по всій імовірности допустилися нігілісти. Подробиці того вбивства ще невідомі, хоч це сталося в білий день і на доволі оживленій вулиці. Факт, що між нігілістами за границею запанував в останніх місяцях великий рух“.

Подяка.

Високоповажаному Панові **Д-рові Якові Наглякові**, лікареві у Винниках за кількалітню совісну і безкорисну лікарську опіку при їх Найдорожчій Матері бл. п. Ф. Акерман, оцею дорогою складають якнайщирішу подяку

Діти і сестра.

Винники, дня 12. квітня 1939. 832

ВОЄННЕ ПОГОТІВЛЯ В ЄГИПТІ.

КАІРО, ПАТ. Як подає преса, в армії припинено відпустки; також урядовців міністерства оборони тримають в поготівлю.

В Александрії сподіються приїзду дальших брит. воєнних кораблів.

—o—

НЕ ПРИЙМАЮТЬ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Американські асекураційні товариства оголосили, що від нині вони не приймають обезпечення на німецькі й італійські кораблі.

—o—

ПРИСУД НА ВБИВНИКІВ БРИТІЙСЬКОГО КОНСУЛЯ В МОСУЛЮ.

МОСУЛЬ, ПАТ. Воєнний суд засудив на 2—15 років вязниці пятьох обвинувачених за вбивство брит. консуля. 8-ох увільнено.

—o—

ПЕРЕД ДЕФІЛЯДОЮ ПІВМІЛІОНОВОЇ АРМІЇ.

БУРГОС. АТЕ. 2. травня ц. р. ген. Франко прийме в Мадриді дефіляду цілої еспанської армії — 500.000 війська та 700 літаків. У дефіляді візьмуть участь також італійські легіонери.

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й народ у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою буквара з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотиків.

11 ТЕРОРИСТИЧНИХ ЗАМАХІВ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Ірляндські терористи виконали в середу 11 замахів, а саме 6 в Льондоні, 4 в Кавентрі та 1 в Бермінгені.

Матеріяльні шкоди малі, легко ранено кілька осіб.

АЛЬБАНСЬКА КОРОЛЕВА ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЗДОРОВЛЯ.

Лікар, який опікується альбанською королевою, заявив, що вона, подібно як і її дитина, є здорові. В середу королева довший час говорила з королем.

З Музею Визвольної Боротьби України у Празі.

НОВА УПРАВА Т-ВА „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ“ У ПРАЗІ.

На Загальних Зборах 18. лютого ц. р. вибрано нову Управу Т-ва у складі: голова проф. А. Яковлів, заступник проф. С. Сірополко, скарбник Є. Вировий, секретар М. Павлічук, члени Управи: Д. Антончук, проф. І. Борковський, проф. Л. Грабина, інж. А. Зубенко і З. Мірна; кандидати: д-р І. Мазепа і М. Секретар. До ревізійних комісій увійшли: доц. І. Кабачків, проф. М. Добриловський, М. Матюшенко, проф. В. Садовський, М. Россіневич і Д. Козицький; кандидат д-р В. Орелецький. Перевіз майна Музею зі старого помешкання до власного будинку скінчився 1. квітня ц. р.; перевіз забрав чотири місяці часу і напруженої праці. Від 1. квітня бібліотека і збірка часописів отворені для відвідувачів.

ЖЕРТВИ НА МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ У ПРАЗІ

У звязку з подіями останнього часу, на жаль, значно зменшились. Зате видатки у звязку з купівлею дому, ремонтом та переїздом Музею до нового помешкання дуже великі, Тому Управа Т-ва „Музей В. Б. У.“ звертається до всіх прихильників і жертводавців з гарячим проханням не забувати про Музей В. Б. У. й допомогти здійснити розпочате ним велике діло. Грошеві жертви і тепер приходять з усіх кутків світу, де тільки перебувають українці. Матеріялів до Музею В. Б. У. надходить щораз більше.

ШЕВЧЕНКІЯНА.

Березень — місяць Шевченка, тому в березні більше, ніж в інших місяцях, поповнюється в Музеї відділ „Шевченкіяна“. Ще раніше проф. Роман Смаль-Стоцький передав до цього відділу зі спадщини свого батька бл. п. акад. Степана Смаль-Стоцького видання 1844. р. „Чигиринський Кобзар“ і „Гайдамаки“; це — друге видання творів Шевченка і давно стало бібліографічною рідкістю. В березні ц. р. найбільше прибуло матеріялів до „культу Шевченка“, а саме: рисовані портрети Шевченка, ґіпсове погруддя (в Музеї вже пяте), часописи з портретами і статтями про Шевченка, плякати концертів, програми, запросини, листівки і т. п.

На виставу, присвячену Шевченкові в Музеї Чеського Королівства, Музей Визвольної Боротьби України зі своїх збірок позичив 167 репродукцій з рисунків Шевченка, два рідкі видання творів Шевченка, 23 великі плякати Шевченкових свят, ноти до творів Шевченка то-що.

АРХІВ ГЕН. В. ПЕТРОВА.

Музей Визвольної Боротьби України 18. III. ц. р. дістав листа від ген. В. Петрова з Хусту, писаний ще 9. III. ц. р., з дорученням взяти в його празькому залишеному помешканні скриню з його приватним архівом та звиток викресів і мап до ріжних викладів. Музей поспішив виконати доручення ген. В. Петрова, але в його помешканні знайшов тільки розбиту скриню з архівним матеріялом, а мап і викресів вже не було; вдалося врятувати лише скриню з архівом.

МАТЕРІЯЛИ З АМЕРИКИ.

Переїздом через Прагу в березні місяці відвідали Музей і зробили жертви грішми і річами земляки з Ню Йорку: почесний член Т-ва МВБУ К. Лисюк передав 155 предметів ріжних матеріялів з українського життя та праці в Америці, інж. Максим Бойчук крім грошевої жертви передав до Музею 14 фотографій; найбільше знимок з життя Т-ва „Чорноморська Січ“.

ПОЛІТИЧНА ПРЕСА З ЧАСУ ОСТАННІХ ПОДІЙ.

З вересня місяця 1938. р., коли в центрі Европи почалися події історичного значіння, Музей Визвольної Боротьби України почав збирати загальну політичну пресу. (Раніше збирав тільки україніку в чужій пресі). Нову збірку Музей комплектує не за назвами часописів, як звичайно, а по місяцях, коли ґазети виходили. Музей закінчив уже сьомий том цієї збірки за березень ц. р. В кожному томі за кожний місяць (IX. 1938—III. 1939) зібрано пересічно коло 200 чисел ріжних, головно чеських, ґазет. До збірки цих часописів причинилися найбільше: М. Битинський, Є. Вировий, С. Шишківський. Інж. Б. Насонів жертвує часописи німецькі та польські, Д. Антончук — румунські, проф. І. Борковський — польські і т. д.

Свято відкриття Музею Визвольної Боротьби України у власному Українському Домі в Празі призначено на 18. травня 1939.

Нова адреса Товариства „Музей Визвольної Боротьби України“ у Празі: Ukrajinské Museum, Praha-Nusle II, Horymírova 6, Čechy.

Ораторія за 50 золотих.

Діловий Комітет Свята Християнської України проголосив у пресі конкурс на поетичне лібретто до ораторії у формі тріюмфального гимну. Величина поетичного тексту коло 8 сторінок

Відомі і загально поважані особи, члени жюрі і комітету, що підписали той конкурс, нехай не гніваються, коли скажемо, що визначена єдина нагорода в сумі 50 зол. за найкращу поему таки за скромна. За таку суму можна замовити собі бажаний текст у якогось другорядного поета безпосередньо, але на конкурсі, де жюрі шукає речі найкращі з найкращих, нагорода повинна бути — зваживши в цьому випадку фірму і високі вимоги для твору — бодай пятикратна. А так — визначена нагорода, і то непевна, бо на конкурс може бути присланих і 100 речей, напевно не заохотить нікого з поетів братися до такої складної і відповідальної праці, як створення гимну-ораторії. Хіба писатимуть її непоети — але тоді навіщо проголошувати конкурс? Відомо, що наші фабрики та інші підприємства замовляють реклямові вірші на пасту, мило та цукорки і не складаючи жюрі ні не вимагаючи ніякої поезії, платять теж по 50 зол.

Як у таких умовинах має розвиватися мистецтво і література?

Святослав Гординський.

—o—

Засідання Великої Фашистівської Ради

РИМ, ПАТ. Сьогодні відбулося засідання Великої Фашистівської Ради присвячене альбанській справі. ВФР прийняла з вдоволенням та радістю рішення альбанської конституанти, яка передає альбанську корону італійському цісареві, що причиниться до тривкіших звязків альбанського народу з долею італійського народу. Фашистівська Італія забезпечує релігійну свободу, поступ цивілізації, суспільну справедливість та обороною спільних кордонів — мир. Основникові імперії Мусолінієві висловила ВФР свою вдячність. Крім того ВФР зайняла становище до останніх подій, заявляючи, що італійці до приязних народів звертатимуться з приязнею, одначе до ворогів будуть займати ясне, вороже становище. Італія завжди змагатиме просто до своєї цілі.

І МУСОЛІНІ ГОВОРИТЬ.

РИМ, 13. 4. ПАТ. Мусоліні виголосив нин по засіданні Великої Фашистівської Ради коротку промову до юрби. Цю промову коментують як мирний виступ, який вяжеться з недавніми промовами Мусолінія, в яких він ствердив, що бажає, щоб мир тривав якнайдовше.

Промова льорда Галіфакса.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У тому самому часі, коли премієр Чемберлен складав свою заяву в палаті громад, льорд Галіфакс зложив подібну промову в палаті льордів. І в цій заяві говорив Галіфакс про ґарантії незалежности Греції та Румунії.

Крім того льорд Галіфакс, як і премієр Чемберлен торкнувся справи притягнення, чи пак участи у дипльоматичній акції Совітів. Льорд Галіфакс признав, що існують труднощі, які не зважаючи на справжнє значіння Совітів, спинюють всеж таки свободу дипльоматичних ходів. Проте мін. Галіфакс признає, що він робив усе можливе, щоб совітського амбасадора точно інформувати про всі справи. Не буде в тому вини британійського уряду, якщо тих труднощів не дасться усунути.

—o—

Англійська опозиція невдоволена зі заяви Чемберлена.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У дискусії над промовою Чемберлена забрав слово, як перший провідник опозиції пос. Етлі, який ствердив, що заява Чемберлена його розчарувала. Крім того той промовець критикував методи уряду, вважаючи їх повільними й нерішучими. По ньому промовляв провідник лібералів Сінклер, який заявив, що в теперішній стадії **вирішньою проблемою є військова проблема і ключ до неї є у співпраці між Великою Британією, Францією та Совітами.** Погоджувався з Чемберленом Черчіл, який не настоював на виповідження умови британійсько - італійської. **Можна догадуватися, — говорив він — що головний удар буде завданий у середущій або північній Европі. Німеччина хотіла б запевнитися, чи Італія приступить до війни із західними великодержавами. Якщо воно справді так є, то це зовсім не є в інтересі Великої Британії, щоб німцям це облегшити.** Щоб це перевести, треба негайно започаткувати такі кроки: 1) зовсім притягнути Совіти; 2) причинитися до єдности на Балкані. Балканські держави творять могутню комбінацію і якщо вони будуть разом триматися, то будуть безпечні. Тому треба довести до порозуміння між Румунією та Болгарією. Промовляв теж Іден, який одобрював політику уряду.

Промова мін. Чакія в мадярськім парляменті.

БУДАПЕШТ, 13. 4. Мадярське радіо подало зміст промови мадярського міністра закордонних справ Чакія, який обговорив справу виступлення Мадярщини з Ліги Націй та теперішню европейську ситуацію. При цій нагоді мін. Чакі знову підкреслив, що Мадярщина вестиме самостійну політику і стоятиме на власних ногах. Мадярський комунікат не подав нічого про становище мадярського уряду до Румунії.

Зате Авас вдоволено підкреслив, що мін. Чакі заявив, що **Мадярщина не має ніяких агресивних плянів супроти Румунії, якщо вона шануватиме права своїх меншин. Співпраця Румунії і Мадярщини можлива саме в ділянці порозуміння щодо меншин.**

При цій заяві мадярського міністра особливого значіння набрало рішення міністра внутрішніх справ, який заборонив видавати націонал-соціялістичний часопис „Мадярорсаг“, мотивуючи своє рішення тим, що той часопис шкодив закордонним інтересам держави, виступаючи проти Румунії та висовуючи ревізіоністичні претенсії до Румунії.

—o—

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД АПРОБУВАВ УСІ ВІЙСЬКОВІ РІШЕННЯ.

БРІССЕЛЬ, ПАТ. На сьогоднішньому засіданні бельгійського уряду, яке тривало від години 9—10 рано міністр народньої оборони ген. Деніс поінформував міністрів про видані вчора військові розпорядки. Всі ці розпорядки уряд апробував.

БРІССЕЛЬ. Серед покликаних до війська на підставі останніх військових розпорядків у Бельгії, находяться специялісти технічних частин, протилетунської оборони, артилерійської обслуги твердині Намюр і Ліеж та деяка скількість старшин, які мають доповнити кадри згаданих одиниць. Загальну скількість покликаних обчислюють на к. 5.000 люда.

—o—

АЛЬБАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ІДЕ ПРОСИТИ ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ ПРИЙНЯТИ АЛЬБАНСЬКУ КОРОНУ.

Агенція Стефані повідомляє з Тірани, що в неділю виїдить до Риму окрема альбанська делеґація, яка жертвує італійському королеві й абісинському цісареві альбанську корону.

—o—

КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА В САКСОНІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. В Саксонії трапилася копальняна катастрофа, а саме вибух вуглиний пил. Від вибуху згинуло 15 гірників. Катастрофа покрила жалобою цілу округу. Німецький міністр господарки надіслав телеграму з висловами співчуття.

ПРОТИЛЕТУНСЬКІ ВПРАВИ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 13. 4. ПАТ. Сьогоднішнього дня відбулися в цілій Італії кількакратні протилетунські вправи, зорганізовані на велику міру. Вечором цілий Рим та ватиканське місто сповите було в темряву.

НОВИНКИ

15
КВІТЕНЬ

СУБОТА

От. ст. 2. квітня 1939.
Тита преп.
Лат. Анастасії.
Сонце: схід — 4.32, захід — 18.17.
Місяць: схід — 3.10, захід — 14.38.

Завтра: 16. квітня. Неділя.
От. ст. 3. квітня 1939.
1. Томина неділя. Никити.
Лат. 1. Біла неділя. Венедикта.
Сонце: схід — 4.30, захід — 18.19.
Місяць: схід — 3.33, захід — 15.42.

Українській кооперації і своїм Членам
„Здорових Свят“
бажає
„Українська Каса“ — Заліщики.

— **З Воскресенням Христовим** пересилаємо Рідні, Друзям і Знайомим найсердечніші бажання. **Іван, Стефа і Борис Криницькі, Граєво.**

— **Дорогим Своякам** і Знайомим „Христос Воскрес!“ **Іванна Геринович, Камінка Струм.**
(Повищі бажання прийшли до нас спізнені, тому друкуємо їх щойно в цьому числі).

—o—

— **Гарне футро кримське** — це золото. Набудете його у нас, тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 1430 а —?

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 14. квітня в год. 7. ввечір. На сходинах подасть д-р Нарциз Лукіянович перегляд матеріялу амбулятора нервових і психічних недуг Народньої Лічниці за минулий рік. 835

— **Проба хору Т-ва „Львівський Боян“** відбудеться в пятницю 14. квітня ц. р. Просимо всіх Вп. Членів хору зявитися. **Виділ.**

— **Поклик до адвокатів, щоб підписували облігації протилетунської позички.** Окружна Адвокатська Рада у Львові видала поклик до своїх членів: адвокатів та адвокатських аплікантів, щоб підписували облігації позички протилетунської оборони щонайменше у висоті доходового податку за минулий податковий рік. Хто не платить доходового податку (адвокатські апліканти), повинен — читаємо в надісланому нам поклику — субскрибувати найменше 60 зол. Члени Палати, які живуть у Львові, обовязані субскрибувати позичку в директора бюра Палати д-ра Стампфля; замісцеві члени в делеґатів Ради. Найпізніше до 10. липня треба повідомити в такий сам спосіб про заплачення повної субскрибованої суми. Делеґати Ради надішлють до бюра Палати свої звіти найдалі до 15. травня ц. р. у справі субскрипції; до 15. липня надішлють грошеві суми.

— **Розвязано управу Союзу бувших ідейних вязнів.** Як подає ПАТ, львівський воєвідський уряд розвязав управу польського Союзу б. ідейних вязнів та заіменував куратором дир. Ст. Гноїнського.

— **Знищили хрест і спалили вінці.** Пишуть нам: На Великдень уночі з неділі на понеділок невідомі люди витягнули на цвинтарі в Хирові високий березовий хрест зі спільної могили похованих там стрільців УГА. і знищили його. На третій день Свят теж невідомі люди спалили вінці, що їх зложено на спільній могилі другого дня Свят.

— **Припинили діяльність читальні „Просвіти“** в Боднарові, пов. Станиславів. Як подає ПАТ, староста умотивував цей крок тим, що діяльність згаданої читальні виходила поза рамці статуту і загрожувала публичному ладові й безпеці.

— **Міська управа у Бродах.** Недавно вибрано у Бродах нову міську управу. Посадником залишився Г. Кротке-Кохановський, його заступником вибрали А. Вержейського, лавниками Ф. Біліча, Е. Берглавта і С. Засовського.

— **У виборах до міської ради в Заліщиках** українці здобули 2 мандати, поляки 10, жиди 1. у Товстому українці здобули теж 2 мандати, поляки 7, жиди 3; в Гусятині українці здобули 3 мандати, поляки 7, жиди 2; в Хоросткові українці здобули 4 мандати, поляки 9, жиди 3. У згаданих місцевостях не дійшло до голосування, бо заключено компроміс.

— **Що на це скаже залізнича дирекція у Львові?** Дня 6. ц. м. п. Йосиф Сиваник надав у Підгайцях посилку з харчами для своїх дітей у Львові під адресою: Іван Булич, Львів, вул. Личаківська ч. 23. Цю посилку дістав адресат щойно у вівторок 11. ц. м. в год. 11-ій передполуднем, тому харчі були вже сильно зіпсовані. При відборі посилки адресат заплатив 1.55 зол. Підписаний Іван Булич запитує залізничу дирекцію, чому невеличка харчева посилка йшла аж 119 годин з Підгаєць до Львова?

— **Центральні і збірні антени** інсталює згідно з обовязуючими приписами Городського Старостьва — Електротехнічна фірма „Е-комп“ — Львів, Сикстуська 29. тел. 203-30. 129

— **Дві польські студентки перед судом за крадіж.** Перед городським міським судом у Львові засіли на лаві підсудних дві польські студентки: 19-літня Данута П. і Мирослава П., яких арештувала поліція за крадіж на одному польському балі в карнавалі ц. р. у касині одного з львівських полків. Акт обвинувачення закидає підсудним, що вони обікрали свою товаришку І. та інші особи, які були на балі, забираючи їм гроші та ріжні вартісні предмети, як пудернички і т. п. Арештовані студентки змінювали кількакратно свої зізнання. Тепер на розправі зізнали, що ріжні речі забрали зі жарту.

— **Арештування злодійської ватаги.** Поліція в Тарнівських Горах арештувала злодійську ватагу, що вела свою діяльність в місті і в околиці. Поліція арештувала 16-літню Марію Куру, Ф. Ратка, Шостковського та А. Сульвічека. Слідство виявило, що за Шостковським розіслали стежні листи ще в 1936. р., але щойно тепер удалося його зловити.

— **Обережно з псами-волоцюгами.** З початком березня ц. р. 18-літній Маріян Скоронський з Турова, яроцінського повіту, привів до хати якогось пса волоцюгу. Згаданий пес вкусив Скоронського в руку, але хлопець затаїв це перед ріднею. Колиж ствердив прояви скаженини у пса, вбив його і закопав. По кількох тижнях Скоронський сам занедужав. Лікар ствердив у нього прояви скаженини і наказав відвезти його чимшвидше до шпиталю, але всяка допомога виявилася безуспішною. Хлопчина помер у страшних муках у шпиталі.

— **Страшна смерть у вогні.** В селі Ґримкевичі, пов. Скерневіце вибухла пожежа в хаті Станислава Хаповського, який грав на забаві в сусідньому селі. Пожежа спопелила всі будинки Хаповського. Зпід згарищ витягнули звуглені кости 28-літньої жінки Хаповського і трьох дітей, які згоріли в хаті підчас сну. Поліція веде енерґійне слідство, бо є познаки, що вогонь підложено з пімсти.

— **Підчас забави відтяв сестрі руку.** В робітника Ґвілецького в Могільні в Познанщині бавилося двох дітей сокирою. Дівчинка підсипувала братові пісок під сокиру і висунула задалеко руку саме у хвилині, коли хлопчина розмахнувся сокирою і відтяв своїй сестричці цілу долоню. Дівчину відвезли до шпиталю, де ампутували їй руку.

— **Намагане самогубство арештанта.** Перед кількома днями поліція арештувала управителя портового бару „Колюмбія“ у Ґдині Казимира Каспшака за зранення шведського моряка. Коли його вів поліціянт з арешту до суду Каспшак скористав з неуваги поліціянта і підрізав собі горло. Важко раненого відвезли до шпиталю.

— **Нагінка німецької преси проти Польщі.** Краківський „ІКЦ“ з 14. ц. м. (ч. 102) подає такі наголовки з кільканацятьох німецьких ґазет, що найкраще ілюструють акцію німців проти Польщі: „Польща береже „загроженої“ Англії“, „Льондон, безмежна нагінка окруження“, „Польща капітулює в Льондоні“, „Англійсько-французька „поміч“ для поляків“, „Чемберлен бреше знову про німецьку загрозу“, „Очевидна інтрига на Сході“, „Небезпечна гра Англії з Польщею, брехня на перший погляд“, „Відворот від Пілсудського“, „Велика спроба розколоти“, „Що Англія „обіцює“ Польщі?“, „Польсько-англійський бизнес заключений“, „Безнадійний танець Бека на яйцях (великодніх)“... Одночасно починається типова німецька пропаґанда „страхіть“. Німецький нарід не може вже витримати знущань. Прикладом нехай буде такий наголовок з „Морґенцайтунґ“: „Німецькі терпіння над Ользою, польська політика провокацій і шпигання шпильками“. Над цим наголовком характеристичний і пророчистий напис: „З нашої батьківщини“.

— **Дещо зі статистики нової Німеччини.** Найновіші статистичні дані виявляють, що чисельне відношення між протестантами і католиками основно змінилося в Німеччині від хвилини прилучення до неї Австрії, Судетів та чехо-моравського протекторату. Коли у старому райху майже дві третини населення були протестантами, тепер положення стало таке, що 44 міліони мешканців Німеччини, отже більше ніж 50% — католики. Для нас, українців, очевидна річ, особливо цікаво було б довідатися, скільки тепер у Німеччині українців. Заки цим питанням зацікавиться і возьметься розвязати його котрась із компетентних орґанізаційно чи науково українських установ (напр. Український Наук. Інститут у Берліні), число українців у теперішній Німеччині оцінюють на яких 20.000 осіб, а саме 5.000 у старому райху, 3.000 в Австрії та коло 12.000 у чехо-моравському протектораті. Три греко-католицькі парохії: в Берліні, у Відні та Празі мають обслужити величезний простір і сотки більших та менших скупчень українських еміґрантів від Бреми починаючи на австрійській провінції кінчаючи.

— **Перед сензаційним процесом.** У найближчому часі відбудеться в Ню-Йорку один з найсензаційніших процесів. Ще підчас світової війни военний суд у Злучених Державах засудив американського німця Г. Берґдоля за дезерцію. Згаданий німець утік до Німеччини, яка відмовилася його видати і Берґдоль проживав у Німеччині від 1919 р. аж дотепер. Тимчасом у Злучених Державах помер недавно один з найбагатших пивоварів, батько Берґдоля, залишаючи синові міліонову спадщину. На днях прибула уже до Ню-Йорку дружина Берґдоля і заявила представникам влади, що її чоловік теж припливе до Ню-Йорку ще цього тижня і виясніть свою справу. Берґдоль виїде ще 19. ц. м. на кораблі Гамбурґ до Злучених Держав, щоб перебрати міліонову спадщину свого батька.

— **Трамваєва катастрофа у Празі.** На одній з найрухливіших вулиць Праги вискочив з рейок трамвай, зударившись з іншим трамваєм. Зпід розбитого трамваю витягнули 14 ранених осіб, яких перевезли до шпиталю.

— **Напади на совітські залізниці.** На днях зліквідував відділ міліції ватагу напасників, що викрадала посилки зі залізниць на київсько-московськім шляху. В останніх двох місяцях напали на вантажний поїзд, що перевозив більшу кількість зброї. Підчас нападу згинув у бійці один міліціянт, двох було ранених. Трьох напасників: Ванюшина, Корочкіна і Диранїкова засудив суд на кару смерти.

— **Масові арештування за „спекуляцію“ харчами.** В Москві оголошено комунікат прокуратури того змісту, що в останньому часі ҐПУ арештувало багато службовиків совітських господарських орґанізацій за „спекуляції“ харчами. Число арештованих у Москві і Ленінграді доходить до 200 осіб. Їм закидають крадіж харчів з державних маґазинів і продажу перекупням по високих цінах. Перший процес проти арештованих за „спекуляцію“ відбудеться в Москві 16. ц. м.

— **Королівська родина в пивниці.** Недалеко замку Віндсор відбулися протилетунські вправи. На рев сирен англійська королівська родина мусіла чимшвидше зійти до спеціяльного сховку, де пересиділа майже цілу годину, доки не скінчився летунський напад. Дві бомби впали на замок: одна на північну, друга на полудневу терасу замку. Число „жертв“ дійшло до 20 осіб. Обі княжни не виявляли ніякого страху перед налетами літаків і з живим зацікавленням слідкували за поодинокими фазами нападу.

— **Твори мистецтва в маґазині пороху.** В місті Картахена віднайшли 250 скринь з дорогоцінними творами мистецтва та дорогоцінностями. Більша частина віднайдених творів мистецтва походить з музею Прадо в Мадриді. Червоні задумували вивезти твори мистецтва і дорогоцінности за кордон, але швидке заволодіння військами ген. Франка Картахени внеможливило їм здійснити свої наміри.

— **Нашийник цісаревої Єлисавети.** Грецький острів Корфу є тепер осередком зацікавлення не лише політичного світа. Населення цього острова переживає теж іншу сензацію. Ціле грецьке товариство шукає за дорогоцінним нашийником з перел цісаревої Єлисавети, дружини б. австрійського цісаря Франца Йосифа. Між населенням Корфу кружляють поголоски, що згаданий нашийник є на острові Корфу, де цісарева виїздила шороку на відпочинок. Нашийник цісаревої оцінювали на 10 міліонів франків у золоті. Здогадуються, що цісарева сховала нашийник в хаті, в якій мешкала, підчас останнього побуту на цьому острові. По її смерти згаданого нашийника вже не знайшли і тепер сподіються його відшукати на острові Корфу.

— **12-літній хлопчина провідником бандитів.** Віденській поліції вдалося викрити ватагу, зложену з 21 молоденьких бандитів, які окрадали постійно віденські самоходи. Провідником цієї ватаги був 12-літній ученик. Одночасно поліція арештувала кілька осіб іншої ватаги, що постійно окрадала вже від довшого часу поштові посилки.

— **Трагічна смерть 4-ох осіб.** В Ерфурті в Німеччині трапилася на Великодні Свята трагедія, що скінчилася смертю 4-ох осіб. У ночі зі суботи на Великодню неділю скінчила самогубством 40-літня жінка з 50-літньою сестрою і 80-літньою своєю мамою, отроївшись світляним газом. А що газ дістався до сусіднього помешкання, де мешкало молоде подружжя з 12-літньою дитиною, батько родини теж затроївся газом і вже помер. Жінка з дитиною бореться зі смертю у шпиталю. Трагедію викрили щойно в середу, коли газ почав передіставатися до дальших помешкань.

— **Вступ жидам до кавярень заборонений.** Комітет національної єдности, що переводить акцію обєднання чеського народу під проводом єдиної тотальної партії, затвердив внесок союзу власників готелів, ресторанів і каварень у справі заборони вступу жидам до каварень, ресторанів та інших льокалів, яких власниками є жиди. Більшість цих льокалів перейшла з жидівських рук до чехів і німців. Власники згаданих льокалів переконані, що згадана акція не зменшить касових оборотів, бо жидівський елемент заступили як гості німецькі старшини і вояки. Обороти згаданих підприємств значно зросли саме з приходом німецького війська, що є дуже добрим консументом.

— **Жіночі недуги.** Автори класичних підручників про жіночі недуги підкреслюють корисне ділання природньої гіркої води „Францішка Йосифа" теж у ділянці своєї практики.

Для нашого культурного розвитку потрібні не тільки крамниці з маслом і біллям, але теж книгарні, які видавали б літературні твори.

Зі судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ УЧАСТИ В ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ТЕРНОПІЛЬ, ПАТ. Перед золочівським окружним судом відбулася розправа проти учасників протидержавної демонстрації, яку уладжено в листопаді минулого року в Ожидові пов. Золочів. З підсудних Сенів дістав 1 рік вязниці; Онищишин, Наконечний, Романишин, Москва, Запотоцький, Якимів, Борнер, Підстанка, Куровський, Яцків, Особа, Лашозанець, Коваль, Король, Гудима, Ганин, Писарський, Дмитрів, Онищишин по 2 роки; Петрів, Король, Гарасимів по 3 роки; Лабінського увільнено.

✝ Посмертні згадки.

Д-р Володимир Лучка, лікар в Скалаті, літ 52, помер 19. березня ц. р. В. И. П.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Аматорська вистава. Аматорський гурток „Орли" в Тернополі, відограв дня 19. березня ц. р. фарсу п. н. „Завзятий автомобіліст", Кратца. Гра аматорів виявила, що режисер О. Садовський, підготовив виставу дуже дбайливо. Обстанова сцени робила естетичне враження. Деякі аматори добре відограли свої ролі. І так В. Фляк в ролі батька і Стефа Збирівна в ролі мачухи, були знамениті. До них достроювалися своєю грою дуже добре: С. Постригачівна, М. Постригачівна, Р. Філінський, О. Степанів та інші. З чистого доходу гурток дав на розбудову рідношкільного дому в Тернополі 100 зол.

Місцевий орел.

БРОДИ.

Ювілейний концерт з нагоди 125-ліття уродин Т. Шевченка. Заходом філії т-ва „Просвіта" у Бродах, відсвяткувало брідське громадянство гідно 125-ліття уродин Т. Шевченка концертом, що відбувся в неділю, 26. березня ц. р. в год. 13. в салі Музичного Т-ва. Програма концерту складалася з хорових та оркестральних продукцій „Бояна", деклямації п. Марії Жолнірчукової, промови м-ра С. Горпенюка, сольоспіву п. А. Гаєка та хлопячої деклямації Д. Вислоцького. Святочний концерт почався традиційним „Заповітом" Шевченка-Стеценка, що його відспівав міш. хор „Бояна" в супроводі симфонічної оркестри. Приявні вислухали його стоячи. З черги річеву промову виголосив м-р С. Горпенюк. Симпатичний орган і постава прелегента робили миле враження. Жіночий хор під орудою п. Чумової відспівав Шевченка-Колесси „Було колись" та Шевченка-Форостини „Причинну" у супроводі фортепіяну. Хор виступив у стилевих народніх строях. Що до виконання — хор вийшов на загал слабо. Маленький хлопчик Д. Вислоцький симпатично виголосив вірш „Поклін Кобзареві". Сеніор наших тенорів п. А. Гаєк відспівав у супроводі челя і фортепіяну Шевченка-Ніжанковського: „Минули літа молодії" та Шевченка-Лисенка: „Минають дні". Наслідком поганої погоди п. Гаєк був дещо нерозположений, але допоміг собі технічно — школою і вивязався зі свого завдання щонайгірше. З черги прегарно віддеклямувала п. Марія Жолнірчукова Шевченка „Псалом Давида". Гарно вийшли теж мішані хори Шевченка-Стеценка: „Сон" та Шевченка-Лисенка: „Ой діброво". Найкращими точками свята була продукція мужеського хору та симфонічної оркестри. Мужеський хор відспівав могучого „Косаря" Шевченка-Людкевича. Симфонічна оркестра відограла: Ярославенка „Марш Соколів"; Баха „Пробудження весни" та Присовського І. Українську Шумку. Ці точки були виведені прецизно. Дует в шумці; скрипка п. Сідор — чельо м-р Кулицький був знаменитий. Хорами і оркестрою проводив голова „Бояна" о. проф. Осадца. Фортепіяновий дострій спочивав у досвідних руках молодої піяністки п-ни Ст. Осадцівної. Національним гимном, що його відспівали усі приявні, скінчився концерт, з якого верталися до дому всі вдоволені.

С.

БОРЩІВЩИНА

Релігійне життя с. Іванків, пов. Борщів. Що може зробити дійсно ревний душпастир, виявилось нагаядно з приходом до нашого села на управителя парохії молоденького о. Миколи Косарчина. Перед його приходом релігійне життя так підупало, що в неділі і свята деякі парохіяни возили навіть літом збіжжя з поля. Здавалося, що село Іванків потоне в морю комунізму, тимбільше, що село віддалене від червоного „раю" нецілих 3 км. З приходом о. Косарчина, змінилося моральньо-релігійне життя, а з ним і суспільне. — Щодня богослуження (чого перше не було) в неділі і свята дні Служби Божі, всі вірні в церкві, або біля церкви. Зразком його невтомної душпастирської діяльности були цілотижневі реколекції від 5.—11. березня ц. р. Реколекції вів о. Петро Мельничук, парох Бучача, дуже добрий проповідник. Реколекції мали дуже великий успіх, бо 7-ох священників два дні від 6. год. рано до 11. год. вечер не могли собі дати ради з масовим приступленням до сповіди. В останній день 11. березня о. Мельничук відправив торжественну Службу Божу. Співав місцевий хор. Поверх 300 осіб ще того дня приступило до св. Причастя. При кінці богослуження відспівано многоліття нашим Владикам та о. Мельничукові. За такі реколекції парохіяни Іванкова вдячні о. Мельничукові, оо. сповідникам та о. завідателеві.

Громадянин.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

К. Малицька: **В ГУРТІ КРАЩЕ**, кооперативна читанка для дітей. Стор. 32, ф. 14×20, 1939. Ціна 0.25 зол. Видання РСУК.

К. Малицька: **І ЗВІРЯТА СПІВПРАЦЮЮТЬ.** Стор. 18, ф. 17.5×25, 1939. Ціна 0.60 зол. Видання РСУК. Збірка оповідань для дітей і старших.

Юліян Тарнович: **ЛОВИ НА ЛЕМКІВСЬКОМУ БЕСКИДІ.** Накладом В-ва „Наш Лемко", Львів 1938 р. Стор. 40, ф. 8°.

о. Іван Бугера: **ЗВИЧАЇ ТА ВІРУВАННЯ ЛЕМКІВЩИНИ.** Накладом В-ва „Наш Лемко". Львів, 1939 р. Стор. 40, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VIII. Ч. 8. З 15-го квітня 1939. Львів. Зміст: Історичні дні. — Удар по педагогіці. — Олена Цегельська: Найкраща великодня пригода. — Що будемо робити в квітні. — Лев Шанковський: За реформу української середньої школи. — М-р П. Кривоносюк: Педагогічні єреси. — Загальні Збори Кооп. Рідна Школа у Львові. — Яр. Біленький: Актуальність Т. Шевченка в сьогочасній школі. — Д-р Є. Ю. Пеленський: Українська школа в Карпатській Україні. — Ялинка на еміграції в Познані. — М. Семчишин: Виховні питання в староукраїнському письменстві. — Жертви на Рідну Школу. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

РІДНА МОВА. Науково-популярний місячник присвячений вивченню української мови та теорії літератури. Рік VII. Ч. 4. Квітень, 1939. Варшава. Зміст: Проф. Дм. Козій: Сила й безсилля слова. — І. Огієнко: Складня української мови. — Я. Мандюкова: Вплив дітей на розвій мови. — І. Огієнко: Український літературний наголос. — Проф. д-р М. Кордуба: Що кажуть назви осель. — І. Огієнко: Відміни наголосу галицького від літературного. — Проф. І. Велигорський: Початкова мова дитини. — Рідномовне. — Денник літературного критика. — Виклад про українську літературну мову. — Говори української мови.

САД І ГОРОД. Орган Головної Садівничо-Городничої Секції Т-ва „Сільський Господар". Рік І. Ч. 3. Березень 1939. Львів.

КАЛОСЬСЕ. Беларускі літаратурна навуковы і грамадзкі часапіс. Год V. Кніжка 1 (18). Студзень-люты-сакавік 1939. Вільня.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

[illegible] театр.

П'ятниця 14. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантипи".

Субота 15. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантипи".

Неділя 16. 4. год. 3.30 „Маскарада"; год. [illegible] „Оборона Ксантипи".

Театр Розмаїтостей.

П'ятниця 14. 4. год. 7.30 „Дада".

Субота 15. 4. год. 7.30 „Дада".

Неділя 16. 4. год. 3.30 „Дада"; год. [illegible] „Дада".

Український Театр ім. І. Котляревського.

[illegible]:
14. IV. На полі крови.
15. IV. [illegible]
16. IV. Царівна Груні.

РАВА РУСЬКА:
17. IV. Циганське кохання.
18. IV. Царівна Груні.
19. IV. На полі крови.
20. IV. Пригода в [illegible]
21. IV. [illegible]

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГУСАКІВ:
14. 4. Гетьман Полуботок.
15. 4. Невольник.
16. 4. За молдавський престіл.
17. 4. Пісня Бескиду.

ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому:
18. 4. Дай серцю волю.
19. 4. Пісня Бескиду.
20. 4. Невольник.
21. 4. За молдавський престіл.
22. 4. Гетьман Полуботок.

САМБІР, саля Української Бесіди:
23. 4. Дай серцю волю.
24. 4. Пісня Бескиду.
25. 4. Невольник.
26. 4. Вертелявка.
27. 4. За молдавський престіл.
28. 4. Мати наймичка.
29. 4. Гетьман Полуботок.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

КІНА.

АМПІР: „Хвилина спокуси".
АПОЛЬО: „Встань і борися!" (Роберт Тейльор, Волес Вері).
АТЛЯНТИК: „Право проф. Лідсея" (Едвард Робінсон).
БАЙКА: „Іх екселенція шофер" і кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Вязниця без крат".
ВАНДА: „Фордансерка", „Втікач із Сан Квентін".
ГРАЖИНА: „Христинина брехня".
ЕВРОПА: „Кібіц".
КАСІНО: „Великий вальс" із Луізою Райнер.
КОПЕРНИК: „Доктор Мурек".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Ікс 27" з Марлєною Дітріх, „Романтичний міліонер".
МІРАЖ: „Фльоріян" за осн. Роджевичівни.
МУЗА: „Марія Антоанета".
ПАКС: „Пригоди Тома Соєра".
ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шепко і [illegible]).
ПАТРІЯ: „Бурлака [illegible]".
РАЙ: „Забута мельодія".
РІЯЛЬТО: „Молодий ліс".
РОКСІ: „Гранина".
СВІТ: „Королева передмістя".
СВІТОВИД: „Король бандитів", „[illegible]".
СТИЛЬОВЕ: „Пані та ковбой".
ТОН: „Сосопейко" (Шерлі Темпль), „Астрольоґ".
УТІХА: „Проклятий скарб" і ревія.
ХИМЕРА: „[illegible]" в [illegible].

ФОТОПЛЯСТИКОН (пл. Марійська ч. 5)
„Севіля, Гранада, Кадикс, Кордова, Херес".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 14. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика [illegible] 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: [illegible], ради, музика. 11.00 Для шкіл: [illegible] краківських учнів у [illegible], 11.25 [illegible], 11.57 Сигнал, 12.03 Полуд. авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 **Форт. рісітал Р. Саваницького, у програмі В. Барвінський**, 14.30 „На провінції" Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.30 [illegible] 15.50 Орк. [illegible] денник. 16.05 Господарські вісти,

ШАФКОВІ КУФРИ

валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає — — — — робітня і склад гуртової продажі

Н. БАРЕР, ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА Ч. 2.

16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Словно-муз. авд., хор. форт., 17.00 Дороги в дазнину, 17.20 Квартетові мініатури у смичк. квартеті, 17.45 Гутірка зі слухачами, 18.00 Розпізнавання недуг у звірят, 18.10 Музика з пл., 18.20 Льокальні авд., 18.30 Театр Уяви: „Радівна у гостині", 19.15 Нар. капеля, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Остання подорож милого Кая, 21.2. Симф. концерт, 22.10 Плита за плитою, 22.55 Програмова резерва, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 15. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструм. дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Комунікат Рільн. Т-ва, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: Як Варварка пекла великодні бабці, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літерат. хроніка, 16.35 Спів. рецітал у супр. форт., 17.10 Бразилійські спогади, 17.25 Концерт солістів, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спорт. гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, словно-муз. авд. про Коновніцьку, гутірка для молоді про Вильно, 19.15 Розр. концерт, сальон. орх., муж. хор, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Десять літ пробоєвників, муз. авд. з Брюселі, 22.00 Танк. музика у вик. орх., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 16. квітня 1939.

7.20 Військ. орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільних продуктів, капеля, 8.45 Поздоров, скрипька, пісні, 9.15 Трансм. з Ліди, 11.45 Огляд видань, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, симф. орх., форт., 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 Червенські Городи, 13.15 Орх., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Косцюшкове повстання, літ.-муз. авд., 16.30 Форт. рецітал Лілі Барані (Мадярщина), 17.00 „Воскресення" орат. Перосія, хор, трансмісія з Ватикану, 18.20 Репортаж із світової виставки в Нюйорку, 18.35 Коли людина старіється, весела літ.-муз. авд.; у перерві в год. 19.25 Хвилина бюра студій, 20.20 Спорт, політ. огляд, веч. денник, метеорольог. вістки, звук. тлакування, програма на завтра, 21.25 Гостинниця Під левом, 21.50 Спорт. вістки, 21.55 Програма на завтра, 22.00 „Кафе Шантан" кабарет, 22.40 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 14. квітня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Чеські, моравські та судетські пісні, 18.00 Нар. і танк. мельодії, 20.10 Орх. Концерт, скр., віол., БІЛГОРОД 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 19.30 Опера, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, БЕРОМІНСТЕР 21.30 Швайцарські нар. мельодії, ВІДЕНЬ 16.00 Популярний концерт, 18.45 Розр. музика, **19.50 Українські вістки**, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Пісні, 20.10 Форт. концерт б-дур Брамса ДРОЙТВІЧ 20.20 Промова през. Рузвельта, МІЛЯНО 20.30 22.20 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Оперета, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.15 Популярна музика, 19.00 Форт., 19.30 „Ріґолетто" оп. Вердія, ШТУТҐАРТ 19.10 „Продана наречена" оп. Сметани.

Субота, 15. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Військ. орх., 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.15 Розр. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 18.15 21.15 22.00 Цит. музика, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки**, 20.10 Орх., сол., 22.20 Шотляндська танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Оп. мельодії, МІЛЯНО 21.00 Муз. комедія, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 19.15 Пісні, 20.00 (після комунікату) концерт квартету, 22.10 Кабарет, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 „Льодолета" оп. Масканія, СОФІЯ 17.00 Танки, 17.30 Популярна музика, 18.15 Квартет мандолінистів, 18.45 Легка музика, 20.00 Соло.

Неділя, 16. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.20 Розр. музика, 20.15 Великий симф. орх. сол., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Спів, 18.35 Цит. музика, 21.10 Форт. твори Ліста, 22.00 Концерт, у перерві в год. 22.40 Комунікати, ВІДЕНЬ 19.00 Смичк. квартет ц-моль Брамса, **19.50 Українські вістки**, 20.10 „Дівчина зі Ст. Гор" оп. Каппніга, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.10 Італ. оп. арії, 18.40 „Поліфем" оп. А. Аріості, 20.15 Концерт, МІЛЯНО 17.00 „Воскресення" ораторія Перосія, 22.10 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.20 „Лє Медісен Волян" фарса Моліера, 19.15 Легка музика, 20.30 Концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, 2. пісеньки, 21.00 Сучасні пісеньки, САРБРІКЕН 20.10 „Клівія" оп. Досталя, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 20.30 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Люенґрін" оп. Вагнера.

Радіокутик.

МІЖНАРОДНІЙ ВІДДІЛ ТОВ. НБК.

Американське радіофонічне тов. НБК має міжнародній відділ, який приготовляє програми для латинської Америки та Европи. Цей відділ дає працю 18 особам, які разом репрезентують великий досвід 325 літ, переведених у 100 ріжних країнах, серед надзвичайних пригод та важних історичних подій. За 300 годин тижнево коротнохвильна станція ВЗХАЛ та ВЗХЛ надають інформації та розвагові авдиції для загряничних слухачів у мовах: англійській, французькій, німецькій, португальській, італійській та еспанській. Найвидатнішим співробітником міжнародного відділу НБК є п. Барбур, який свобідно володіє французькою, німецькою, італійською, португальською та еспанською мовами, одночасно є знавцем латини, греки та санскриту. Крім того він студіює мову Палі, якy вживають тепер виключно у святих буддійських книгах на Цейльоні та у Індії. Врешті читає та розуміє по чеськи, мадярськи, сербськи та голяндськи.

РАДІОСТАЦІЯ У МЕМЕЛІ.

Дня 22. березня ц. р. директор внутрішних справ мемельського краю д-р Бетхер видав розпорядок, вслід якого дотеперішня литовська радіостанція у Мемелі надаватиме свою програму у німецькій мові. Авдиції у литовській мові надаватимуть виключно у порозумінні з директором внутрішніх справ. Радіостанції у Мельнику, Прага і Брно, Моравська Острава та Братислава надають спільні програми з німецькими радіовисильнями.

АВСТРАЛІЙСЬКІ РАДІОВІ ПРИПИСИ.

Австралійський парлямент розглядає тепер проєкт радіового закону, який має запевнити дирекції пошт контролю над приватними радіостанціями. Слід завважити, що приватних радіостацій є у Австралії вшітеро більше як державних. Завдяки реклямовим авдиціям вони мають поважні прибутки. Сила приватних радіовисилень у Австралії не може перевищати 2 кв., тоді коли державні радіостанції мають силу до 10 кв.

АВДИЦІЯ ДЛЯ НІМЕЦЬКО-МАДЯРСЬКОЇ МОЛОДІ.

Дня 27. м. м. віденські та будапештенські радіостанції надали виміну авдицію, зорганізовану з одного боку німецькою радіовою молоддю, а другого представниками мадярської молоді. На програму цієї авдиції зложилися з німецької сторони пісні гітлерівської молоді, народні пісні та марші у виконанні інструментів дутих та смичкових орхестр. З Будапешту надано мадярські народні пісні. Метою цих авдицій було культурне зближення молоді обох держав.

РАДІОВИЙ КОНКУРС СТЕНОГРАФІЇ.

Швайцарська радіовисильня у Беромінстері висилала конкурсову авдицію для учеників стенографії у віці до 17 літ. Учасники конкурсу стенографували 8-ми хвилиний диктат, що його надавано зі скорістю 50 висловів на хвилину. Потім учасники конкурсу переслали ці стенограми до радіовисильні для оцінки. За найкращі стенограми признанено нагороди.

Біржа.

Львів, 13 квітня 1939

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 89·57—89·75, Доляри америк. 5·28·25—5·31·50, Доляри канад.— 5·26·00—5·29·00, Фльор. гол. 280·85—282·92 Франки франц. 14·2—14·16, Франки шв. 118·35—118·50, Фунти англ. 24·79—24·97 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські 110·65—111·43, Корони норв. 124·50—125·42 Корони шведські 127·5—12·42, Ліри іт. 17·03—16·76, Марки фінляндські 11·03—11·02 Марки нім. срібні 79·50

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІВ!

НАЙЛІПШІ

УВАГА! ЦІНИ СТИСЛО ФАБРИЧНІ

БРИТВИ І АПАРАТИ до голення можна дістати тільки в старій і фаховій перфумерії

С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.

Коперника 15 а і Галицька 16

НАЙБІЛЬШИЙ вибір ножиків до голення, кишенкових ножиків, ножичок, пильників, пенсеток та інш. сталевих виробів

КООП. „БАЗАР" ЛЬВІВ, ВУЛ РУСЬКА Ч. 3.

вже продає

ПРЕКРАСНІ ВЕСНЯНІ ЗРАЗКИ

шаликів, краваток, рукавичок, білля, панчіх і т. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР. НАЙНИЖЧІ ЦІНИ

Акції.

Банк Польський 125·00, Цукор 39·00—39·25, Вугіль 38·00—38·50, Лільпоп 98·50—97·00. Моджеїв 22·25—21·50, Островець 84·25—83·50, Стараховичі 56·00—57·70, Жирардів 63·50—62·50, Габербуш 71·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 64·75—64·25, 3 інвест. 1 ем. 87·50, серія 90·00—00·00, 2 ем. 0·00 серія 00·00—38·00, 5 конверсійна 68·00 5 колійова 68·00—66·25, 4 прем. дол. 40·00 4 консолідаційна 65·00—64·50.

Тенденція неодностайна.

Ціни „Маслосоюзу".

Львів, від 11. до 13. квітня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	3.25
1 кг. масла дес. бочк. включно з оп.	3.30
1 л. молока	0.17—0.18
1 кг. яєць	1.05

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця сильна.

Подяка.

Дня 27. лютого ц. р. подобалося Всевишньому покликати до вічности мого найдорожчого Мужа ТЕОДОРА ПЯТРОВСЬКОГО, прокурента Банку Госп. Кр. в Коломиї. Прибита важким горем зазнала я в свому нещастю стільки доказів і висловів співчуття, що почуваюся до обовязку подякувати всім, які памятали про мене в сумних хвилинах мого життя.

Передусім дякую Впр. духовенству: о. пралатові А. Русинові, о. сов. Ник. Гриньовському за відправлення панахиди дома, о. проф. Ник. Капустинському за провід в похоронах, о. проф. І. Станецькому, о. сотр. Острівському, о. Осипові Кузьмі, що не пожалів труду і прибув зі Станиславова, щоб уняти участь в тім сумнім обряді і відправити Службу Божу в день похорону. Окрема подяка належиться Вп. П. проф. Левові Добрянському, Товаришеві Покійного, за першу найважнішу поміч в улагодженні похоронів. Дальше дякую Вп. Панству рад. Курпякам, проф. Б. Левицьким, проф. Чередарчуковi, зокрема Вп. Паням Галі Кузьмовій, Добрянській, Курпяковій, Левицькій, Томчуковій, Філясовій та іншим, що не покидали мене в тих для мене найтяжчих днях смутку не жаліючи свого труду. Вп. Паням Коссаковій і Ставничій за вислови співчуття в ім. Союзу Українок. Дякую теж Вп. П. д-р А. Козакевичеві за совісне і дбайливе піклування в часі цілої недуги Покійного. Хорові „Коломийський Боян" на руки дир. Вп. мец. Р. Ставничого, що своїм співом звеличав той сумний обряд.

Товариствам Народний Дім, Родина, Драматичному Гурткові ім. Тобілевича, Тов. Коломийський Боян, Тов. Муз. Інститут ім. Лисенка, Дирекції і Надзірній Раді коопп. Покутський Союз, що сповістили про смерть Покійного окремими клепсидрами.

Вп. проф. Дм. Николишинові за ласкаве поміщення посмертної згадки в „Ділі". Дякую теж зі щирого серця всім Приятелям і Знайомим за усні і письменні вислови співчуття і потіхи. Вкінці дякую щиро всім за так численну участь в похоронах. Нехай Всевишній стократно нагородить їх труди.

Коломия, у квітні 1939.

831 **Ольга Пйотровська, дружина.**

ОПОВІСТКИ.

Вп. Панові Михайлові Ярці складає щиру подяку за жертву зол. 20 — Ремісничо-Промислова Бурса у Львові вул. Бартошівна 5. 836 1—1

Замість святочних побажань зложили Ирся і отець М. Дидьо з Лагодова 2 зол. Р. Шкоді.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ і кухня з комфортом до винайму. Косинерська 21. І. п. 838 1-2

КУПНО — ПРОДАЖ

„ПАЛІЮМ" продає найдешевше, найліпші, найтриваліші робітничі убрання, охоронні плащі, мотоциклеві комбінезони, імпреґновані плащі мужеські і дитячі. Гетьманська 22, ріг Лукасінського. 1-1 806

ОГОЛОШЕННЯ

II. Оголошення.

XXV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ акціонарів ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові, відбудуться 29. квітня 1939 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14/I. в год. 11-тій.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за р. 1938, затвердження звіту, білянсу та рахунку страт і зисків за 1938 р. і уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділення зиску.
4. Затвердження оцінкових норм.
5. Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступаючих.
6. Внесення згідно з § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що на підставі § 60. статуту зложать в касі Банку найпізніше до 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управненим до вступу на Збори будуть видані леґітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше до 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, 27. березня 1939 р.

Дирекція

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

Печі і кафлеві кухні

ставимо нові старі направляємо у Львові і на провінції солідно і дешево.

Михайло Галібей

ЛЬВІВ, ПЕТРА СКАРГИ 3. 705 Тел. 261-65. 3—3

Молі оживають!

купуйте негайно протимолеві мішки на футра

ПРОДАЄ **Союзний Базар** Львів, Руська 20.

719 4—5

КАПЕЛЮХИ, СПОРТОВІ КАШКЕТИ та всякі ШАПКИ продає

„Беркут"

Шапкарня Українського Т-ва Допомоги Інвалідів при вул. БЛЯХАРСЬКІЙ ч. 11 (бічна вул. Руської).

699

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Ruska 18
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Руська 18